

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLMOUC

Ústav společenských a právních věd

Pavčina Dosedělová

PŘEDSMLUVNÍ ODPOVĚDNOST

PRE-CONTRACT LIABILITY

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Lucie Piechowiczová

Olomouc 2014

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedené informační zdroje.

Olomouc .....

vlastnoruční podpis

Děkuji Mgr. Lucii Piechowiczové za odborné vedení bakalářské práce, cenné rady a připomínky, které jsem ve své práci využila a které mi dopomohly k lepší orientaci v dané problematice.

ÚVOD.....	8
1 CULPA IN CONTRAHENDO	10
1.1 Vývoj předsmuvní odpovědnosti.....	10
1.2 Kontrakční proces	12
1.2.1 Jistota smluvních stran.....	13
1.2.2 Rychlost kontraktace.....	13
1.2.3 Platnost smluv.....	13
2 NĚMECKÁ ÚPRAVA CULPA IN CONTRAHENDO	14
2.1 Vývoj	14
2.2 Případy porušení culpa in contrahendo v německé úpravě.....	15
2.2.1 Porušení povinnosti nezpůsobovat škody	15
2.2.2 Přerušeni jednání.....	15
2.2.3 Zavinění neplatnosti kontraktu	16
2.2.4 Zavinění při smlouvě platné	16
2.3 Náhrada škody	17
2.3.1 Škodlivé jednání, jež nebylo zakončeno smlouvou	17
2.3.2 Uzavření smlouvy na úkor nepoctivého jednání.....	18
2.3.3 Neuzavření smlouvy na úkor nepoctivého jednání.....	18
3 PŘEDSMUVNÍ ODPOVĚDNOST V ČESKÉM PRÁVU.....	19
3.1 Základ předsmuvní odpovědnosti v občanském zákoníku	21
3.1.1 Náhrada škody	21
3.1.2 Neplatnost právního úkonu.....	23
3.2 Základ předsmuvní odpovědnosti v obchodním zákoníku	23
3.2.1 Neplatnost právního úkonu	25
3.3 Vývoj úpravy v návrhu občanského zákoníku.....	26
3.3.1 Skutkové podstaty.....	27
3.3.2 Odpovědnost za škodu	34

4	ROZSUDKY	37
4.1	Případ první – sp.zn. 29 Odo 1166/2004 – Předšmluvní odpovědnost.....	37
4.2	Případ druhý – 23 Cdo 951/2011- Porušení předšmluvní odpovědnosti	41
4.3	Případ třetí - 30 Cdo 2250/2012 – Porušení informační povinnosti	44
4.4	Případ čtvrtý – 25 Cdo 4147/2008 – Předšmluvní odpovědnost	46
4.5	Případ pátý – 25 Cdo 2706/2012 – Náhrada škody	49
	ZÁVĚR	53
	ANOTACE	55
	POUŽITÉ ZDROJE	57
	Knižní publikace	57
	Elektronické zdroje	58
	Judikatura.....	60
	VYSVĚTLENÍ POJMŮ A ZKRATEK	61

ÚVOD

Téma bakalářské práce, jež jsem zvolila, je „Předsmluvní odpovědnost“. Cílem mojí práce je komparace dané problematiky před 1. 1. 2014 a po 1. 1. 2014. Jako nástroje k tomuto zjištění bych ráda využila komparaci a dedukci. Komparaci jsem zvolila z toho důvodu, že se jedná o zcela nové téma, které doposud nebylo výslovně upraveno, což se změnilo počátkem letošního roku, přesněji řečeno vydáním nového občanského zákoníku. Dedukce je zvolena z toho důvodu, že se jedná o velice rozsáhlé téma, ze kterého se pokusím vyvodit konkrétní závěry. Při výběru jsem vycházela z aktuálnosti dané problematiky, nedostatečné informovanosti společnosti a v neposlední řadě jsem i já samotná chtěla do tohoto tématu proniknout hlouběji.

Charakter dnešní společnosti spočívá ve větší informovanosti, než tomu bylo v dobách minulých, proto jsou smluvní strany nuceny vynakládat mnohem větší úsilí během vyjednávání o smlouvě, což je často spojeno i s vyššími vynaloženými náklady ještě před samotným uzavřením smlouvy. Novela občanského zákoníku ohledně předsmluvní odpovědnosti by měla předcházet problémům mezi smluvními stranami.

Institut předsmluvní odpovědnosti sahá až do daleké historie a za jeho zakladatele se považuje Rudolf von Ihering, který roku 1861 napsal svoji práci *Culpa in contrahendo oder Schadenersatz bei nichtigen oder nicht zur Perfektion gelangten Verträgen*. Hlavní myšlenkou byla náhrada škody v případě absence smlouvy mezi stranami. Ovšem to nebylo možné z toho důvodu, neboť Německo nedisponovalo žádnou právní úpravou, ve které by byla nabídka ohledně smlouvy opačnou stranou chápána jako zcela závazná. Následně na to, Ihering na základě této nerovnosti došel k názoru, že je nutností vytvořit základy pro náhradu škody v případě, že by z určitých důvodů k uzavření smlouvy mezi stranami nedošlo, a to z důvodu špatného jednání jedné ze stran. Tato strana by tedy měla odpovídat za škodu způsobenou tímto jednáním.

Je vůbec nezbytností upravovat legislativně něco, co v judikatuře soudů existuje? Nezbytnost tohoto ustanovení je více, než zřejmá, neboť nyní smlouva mezi stranami může být uzavřena i v jiné, než písemné formě, což doposud platné předpisy neumožňovaly. Smluvní svoboda stran má tedy širší rozpětí, ale na druhou stranu je nutností věnovat větší pozornost jednání o uzavírání smluv. Je tedy zřejmé, že pokud nám bude způsobena újma, nebo naopak újmu sami způsobíme, nenecháme tuto situaci

jen tak s mávnutím ruky promlčet, ale naopak se budeme snažit ji vyřešit. Podstatnou roli hraje institut předsmulvní odpovědnosti v obchodních vztazích, které doposud byly podloženy pouze ojedinělými ustanoveními, které se prolínaly mezi obchodním a občanským zákoníkem.

Ovšem co se stane v případě, že se smluvní strany nedohodnou, a v důsledku toho jedné ze stran vznikne škoda? Je velice důležité v dnešní společnosti znát svá práva a povinnosti, kterými se v každodenním životě musíme řídit. Proto bych se ve své práci pokusila vymezit předsmulvní odpovědnost komplexněji a nastítnit historii institutu předsmulvní odpovědnosti v Německu společně s případy porušení. Následně bych se s tímto tématem ráda posunula do České republiky, kde je předsmulvní odpovědnost víceméně novinkou.

Předsmulvní jednání bylo doposud jen terminus technicus, ovšem další podstatnou roli zaujímá i v pracovněprávních vztazích, které se dotýkají, ať chceme či nechceme, každého z nás. Jak se ovšem zachováme v případě, že dostaneme lepší pracovní nabídku, na základě které nám vzniknou určité náklady, například ušlá mzda a druhá strana poté od této nabídky bez důvodu odstoupí? Pro dnešní společnost není nepoctivost během jednání neznámým pojmem, a díky tomu je předsmulvní odpovědnost velice významné ustanovení chránící naše práva a jednání v dobrém úmyslu.

Proto jsem se rozhodla porovnat dosavadní úpravu této odpovědnosti vzhledem k úpravě v Novém občanském zákoníku. Většina z nás je spotřebitelem, a z toho důvodu bych se ráda zaobírala i touto tematikou, jelikož se se spotřebním zbožím setkáváme dnes a denně a nekalé obchodní praktiky nás mohou nemile překvapit. Konkrétněji bych se ráda věnovala informační povinnosti vůči spotřebiteli, jelikož informace o výrobcích bývají leckdy strohé a neřikají spotřebiteli potřebné informace. Dobrá informovanost o výrobku na stranu spotřebitele je důležitým rozhodovacím faktorem, který ovlivňuje jeho nákupní chování. Zamlčené informace o výrobku mohou v konečné fázi spotřebitele utvrdit v tom, že by si jej za normálních okolností absolutně nekoupil. A právě dostatečná neinformovanost je jedním z aspektů předsmulvní odpovědnosti, kdy zamlčování podstatných informací vede k náhradě škody na stranu poškozeného.

V „praktičtější“ části práce bych ráda uvedla konkrétní případy a jejich řešení ze strany soudní praxe. Jednotlivé rozsudky budu čerpat z rozhodnutí Nejvyššího soudu, které posléze okomentuji.

1 CULPA IN CONTRAHENDO

1.1 Vývoj předsmulvné odpovědnosti

Počátek předsmulvné odpovědnosti je datován do druhé poloviny 19. století, avšak vývoj této problematiky neustává ani dnes. Institut předsmulvné odpovědnosti se opírá nejen o právo a etiku, ale také ve velké míře zahrnuje odpovědnost a svobodu. „Charakter současné „informační“ společnosti a vzrůstající komplexnost vztahů přináší do předsmulvného vyjednávání stále častěji požadavek na vynaložení vyššího úsilí a nákladů na straně jedné, a potřebu tyto investice efektivně chránit na straně druhé.“¹ Právě koncepce předsmulvné odpovědnosti by do problematiky měla vnést určitý kompromis.

V celé Evropě rýsuje vývoj culpa in contrahendo právě hledání úměrného kompromisu. České právo v nedávné době prodělalo z obsahového i hodnotového hlediska zcela nesdružený vývoj, „neukotvenost“ tohoto tématu byla vyústěním celé situace v našem prostředí, jak po teoretické, tak i po praktické stránce. V přeneseném slova smyslu je předsmulvné odpovědnost ochrana dobré víry neškodit účastníkům smluvních stran a počínat si v souladu s dobrými zvyky. „V tomto smyslu proto můžeme výše uvedený institut definovat jako odpovědnost za porušení povinností, kterými jsou kontrahenti (případně i další subjekty) při negociaci vázání.“²

Institut culpa in contrahendo se značně vyvíjel, a za jeho „duchovního otce“ je označován Rudolf von Ihering, který považoval předsmulvné odpovědnost za právně-etický problém, přičemž hodnocení jeho práce je považováno za jistý zvrat. Počátky jednotlivých stanovisek sahají až do římského práva. Historicky prvním uzákoněním culpa in contrahendo v modernějším pojetí byla jednoznačně korektura v italském *Codice civile* z roku 1942 a poté v řeckém občanském zákoníku. Zřetelné korektury se culpa in contrahendo dočkala v reformě závazkového práva v Německu v BGB, neboli v *Bürgerliches Gesetzbuch* § 311 odst. 2 a 3. Předsmulvné odpovědnost byla zahrnuta i evropským zákonodárcem, který ji zařadil do jednotného kolizního práva

---

¹ MATULA, Z. *Culpa in contrahendo*, s. 1.

² Tamtéž, s. 3.

mimosmluvních závazků a naopak minimální prostor je tomuto institutu věnován v komparativní literatuře.

„Základem je porušení pravidel, která jsou konstituována mezi smluvními stranami na základě probíhajícího vyjednávacího procesu a jsou obsažena zejména v povinnosti řádně informovat druhou stranu, vždy jednat v dobré víře a neukončovat jednání, pokud druhá strana spoléhá na existenci určitého vztahu.“³ Pokud budeme rozlišovat, zda předsmuvní odpovědnost spadá do práva smluvního, či mimosmluvního, anebo jde o případ na jejich hranicích, můžeme tuto situaci brát jako situaci klíčovou.

Až do uzákonění předsmuvní odpovědnosti v § 311 BGB („k tomu aby závazek vznikl nebo k tomu aby byl změněn obsah závazku je nezbytná smlouva“⁴), však vztahy mezi dílčími příčinami nebyly naprosto zjevné. Majorita všech autorů tíhla k mínění, že culpa in contrahendo se opírá o tři základní důvody:

„a) § 242 BGB zakotvuje zásadu, že dlužník je povinen uskutečnit plnění v dobré víře v souladu s dobrými mravy“⁵ a ačkoli § 242 předpokládá právní vztah, který již existuje, aplikace tohoto paragrafu se vztahuje i na založení předsmuvních vztahů mezi jednotlivými stranami. V tomto případě jsou obě strany povinné použít zásadu dobré víry v souladu s dobrými mravy.

b) Aplikace obdoby byla založena na názoru, že samotný počátek předsmuvních styků vzbuzuje nezbytnou podobu uplatnění směrnice ukládajících povinnost jakési vyšší pozornosti nebo směrnice ukládajících povinnost k odškodnění v rozsahu tzv. *Vertrauensschaden* (náhrada za škodu, která byla způsobena během očekávání). Avšak v případě nedodržené, ale nezbytné formy stanovené zákonem se nárok na odškodnění zamítá.

c) Právní teorie byla toho názoru, že díky dlouhodobějšímu uplatňování culpa in contrahendo bylo na tento institut pohlíženo jako na právo zvykové, a tak by měl být institut také používán.

I předsmuvní odpovědnost s sebou nese jisté meze, které vyplývají z jejího charakteru a její existence se nijak nevztahuje k tomu, zda byla smlouva uzavřena a nabývala veškeré platnosti a účinnosti. Tento akt tudíž není založen na vůli stran,

---

³ HRÁDEK, J. *Předsmuvní odpovědnost*, s. 19.

⁴ Srov. Německo. Bürgerliches Gesetzbuch: § 311. In: Dostupné z: <<http://dejure.org/gesetze/BGB/311.html> >

⁵ HRÁDEK, J. *Předsmuvní odpovědnost*, s. 31.

nýbrž na faktu, který je předvídan zákonem. To znamená, že jakékoliv vyjednávání o smlouvách, či obchodní jednání jsou dle institutu culpa in contrahendo věcné akty, nikoliv právní jednání. A proto zde nastává otázka, jak velký vliv bude mít předsmluvní odpovědnost v případě, kdy dojde k platnému uzavření smlouvy a zda po boku uzavřené smlouvy může vůbec fungovat. Dle Fikentschera je tato teorie chybná, protože culpa in contrahendo se zabývá porušením povinností již před uzavřením kontraktu, nikoli po tom, co byla smlouva uzavřena. Obsah předsmluvní odpovědnosti se liší podle jednotlivých států, co se právního základu týče a je neustále ovlivňován rozhodovací činností soudů.⁶

1.2 Kontraktační proces

Kontraktační proces začíná okamžikem, kdy se jedna strana rozhodne uzavřít smlouvu se stranou druhou, a dá druhé straně jasně najevo svůj úmysl. V kontraktačním procesu figurují dvě strany, a to navrhovatel - oferent, tedy strana, která navrhuje smlouvu a oblát, strana která návrh protistrany zvažuje a přijímá. Tímto procesem se rozumí doba od návrhu nabídky až po dobu, v které je nabídka přijata.

Kontraktační proces může být ovlivňován třemi významnými faktory. Jsou jimi jistota smluvních stran, dále rychlost, jakou jsou tyto smlouvy sjednány a také jejich platnost. Tyto faktory se navzájem ovlivňují a to takovým způsobem, že pokud jeden faktor negativně ovlivníme, posilíme tím pádem zbylé faktory. Na druhou stranu je zcela irelevantní upřednostňovat jeden princip před těmi ostatními. Globalizační tendence ovlivňování kontraktačního procesu je také velmi významným vlivem, a to proto, že se naše společnost neustále rozrůstá.

Ovšem na místě zůstává i otázka, kdy tento kontraktační proces končí. Vzhledem k tomu, že by kontraktační proces měl vést ke vzniku smlouvy, mohli bychom toto tvrzení nařknout tvrzením, že ne každá smlouva je platná. „Podstatou také zůstává, zda jsou do tohoto procesu zahrnuty pouze základní náležitosti, které jsou nezbytné pro vznik právního jednání anebo, zda se jedná o proces, vedoucí ke vzniku právních jednání. Smlouva se stává platnou, pouze v případě, obsahuje-li všechny nezbytné

---

⁶ Srov. HRÁDEK, J. *Předsmluvní odpovědnost*, s. 31-33.

náležitosti, které jsou vyžadovány právním řádem. Nejčastějšími náležitostmi jsou náležitosti vůle, osoby, projevu a předmětu.⁷

1.2.1 Jistota smluvních stran

Jistota smluvních stran je jedním z faktorů, který ovlivňuje kontrakční proces. Vzhledem k tomu, že obě smluvní strany společně a dobrovolně vstupují do uzavření smlouvy, tudíž jim vznikají určitá práva a povinnosti, která z této smlouvy plynou. Proto musí být chráněno jejich očekávání, a dobrá víra, která je založena na zákonném oprávnění. Důležitými aspekty této ochrany je forma, která dává smluvním stranám záruku správnosti ujednání a nutnost vymezujících náležitostí.

1.2.2 Rychlost kontraktace

Dovolila bych si tvrdit, že rychlost kontraktace je velmi důležitým faktorem. Jinými slovy, včasné a úspěšné ukončení kontrakčního procesu může zapříčinit smluvní straně jinou činnost, ze které bude mít jiný požitek. Ovšem pro kontrakční proces také není vhodné příliš spěchat, jelikož uspěchané rozhodnutí může vést ke špatnému rozhodnutí. Z toho důvodu se jedna ze stran může domnívat, že je pro něj smlouva nevýhodná a právě proto ji chce navrhovatel rychle uzavřít. Dle mého názoru je v dnešní uspěchané době právě rychlost podpisu smlouvy tím hlavním kamenem úrazu. Případů podpisů smluv, např. aniž by si akceptant četl smluvní podmínky, je nespočet. Ovšem později na svoji uspěchanost sám doplatí.

1.2.3 Platnost smluv

Je-li vztah smluvních stran upraven smlouvou, tím pádem mají její účastníci přesně vymezeny práva i pravomoce dle náležitého typu, pokud si tyto práva a pravomoce neujednaly smluvně. V případě neplatné smlouvy, jsou strany povinny si navzájem vrátit svá plnění. Tato skutečnost se z velké části opírá o předsmluvní

---

⁷ Srov. HULMÁK, M. *Uzavírání smluv v civilním právu*, s.1- 4.

odpovědnost jako samostatný institut. Dle mého názoru je vyšší ochrana při vyjednávání o smlouvě daleko lepším způsobem, než přílišná důvěřivost, neboť pokud si strany během vyjednávání navzájem písemně ujasní svá práva a povinnosti, jedná se o jasný a zřetelnější důkazní prostředek v případě porušení těchto povinností.

2 NĚMECKÁ ÚPRAVA CULPA IN CONTRAHENDO

2.1 Vývoj

V německém právu se culpa in contrahendo objevovalo již dávno před počátkem vzniku BGB. Iheringovo pojetí tohoto institutu je již minulostí, neboť prvotní myšlenkou bylo, že předsmulvní odpovědnost je brána v potaz pouze tehdy, je-li uzavření smlouvy neúčinné.⁸ „Odpovědnost je v takovém případě založena na skutečnosti, že jedna strana se zavazuje bez ohledu na to, že by vyjasnila veškeré požadavky na platnost smlouvy spočívající v její osobě, a tím uvádí druhou stranu v omyl.“⁹

Iheringův model byl později přepracován, ovšem největší přínos k vývoji tohoto institutu měla judikatura. Právní vědy v Německu a jejich vývoj zasahují do etapy počátku občanského zákoníku až do reformy práva závazkového, která byla roku 2001 přijata a na období po této změně. V tuto dobu bylo uzákoněno ustanovení, které se týkalo vzniku předsmulvního vztahu, na bázi určitých kontaktů. V Německu je předsmulvní odpovědnost chápána jako následek, který vzniká porušením zvláštního předsmulvního vztahu, lišícího se od stanovených povinností osob, jinými slovy zákonný vztah, vznikající nezávisle na rozhodnutí stran (§ 311 BGB)¹⁰

---

⁸Srov. HRÁDEK, J. *Předsmulvní odpovědnost*, s. 28.

⁹ Tamtéž, s. 28.

¹⁰ Srov. HRÁDEK, J. *Bulletin advokacie: Předsmulvní odpovědnost*, s. 45.

2.2 Případy porušení culpa in contrahendo v německé úpravě

Případů porušení předsmuvní odpovědnosti je velké kvantum a řadí se do nich nepřehledné množství obměn. Ovšem německá právní teorie omezila tento rozsah na čtyři základní skupiny představující ty nejhlavnější styly v porušování povinností.

2.2.1 Porušení povinnosti nezpůsobovat škody

Stejně jako v českém právu tuto povinnost tvoří povinnost obecná, a to nezpůsobovat nikomu škodu. BGH (nejvyšší soud Německa) rozhodoval o velkém množství případů, které jsou typické pro počátek předsmuvního vztahu: „BGHZ 68, 1472 – poškození automobilu během zkušební jízdy zájemcem o koupi, BGH NJW 77, 376 – poškození věci ještě před potvrzením objednávky.“¹¹ Teprve tento soud vyzdvihl culpa in contrahendo na vyšší úroveň, než na jaké byla chápána. Rozhodovací praxe německého nejvyššího soudu byla toho názoru, že odstoupením od jednání je vyvolána odpovědnost.¹² Předsmuvní odpovědnost má tedy velký přínos pro stranu poškozenou.

2.2.2 Přerušování jednání

V případě, že dojde během vyjednávání o uzavření kontraktu k utvoření představy, že neexistuje žádná okolnost, která by uzavření dané smlouvy mohla zabránit, resp. předpokládá – li jedna strana dle chování strany druhé v co nejkratší době konec jednání s následným uzavřením kontraktu, přičemž by této straně vznikly náklady a druhá strana by bez objektivního opodstatnění ukončila jednání, ve velké většině situací existuje požadavek na odškodnění zapříčiněný aplikací ústavem culpa in contrahendo.

Ovšem existuje i názor, že neexistuje-li konkrétní ujednání, které by bylo vykonáno smluvně, či jiný projev vůle, není možné omezovat druhou stranu v právu, aby ukončil jednání o smlouvě. Pokud by jedna ze stran chtěla vynaložit jisté náklady, které nabydou smyslu teprve po uzavření smlouvy, měla by si tato strana vyžádat

---

¹¹ HRÁDEK, J. *Předsmuvní odpovědnost*, s. 31.

¹² Srov. Tamtéž, s.24.

předložení závazné nabídky, či trvat na smlouvě o smlouvě budoucí. V takovém případě nelze spoléhat na dohodu a do budoucna na uzavření smlouvy.

Výjimkou jsou smlouvy, u kterých je nezbytností dodržení jisté formy. Převládá zde ovšem názor, že druhá strana nemá nárok na náhradu škody, neboť strany jsou jasně obeznámeny a srozuměny s faktem, že do té doby, než smlouvu neuzavřou, nejsou tyto strany vázány vůlí a jejich rozhodnutí může být změněno.¹³

2.2.3 Zavinění neplatnosti kontraktu

Obě smluvní strany jsou povinny si navzájem sdělovat veškeré neodmyslitelné informace. Znamená to tedy, že obě strany jsou povinny říci straně druhé i příčiny, které by vedly k neplatnosti smlouvy. V případě že by taková smlouva byla uzavřena, jednalo by se o porušení, které by vedlo k odpovědnosti ve smyslu culpa in contrahendo. Dodatečným případem je situace, při níž byl kontrakt sjednán pouze údajně a ani jedna ze zúčastněných stran si tohoto faktu není vědoma. To ovšem nemění nic na skutečnosti, že by obě ze zúčastněných stran neměly být spojovány se základním principem povinnosti nepůsobit škody a povinnost loajality, které byly doposud zahrnovány ve vyjednávacím chování stran.¹⁴

2.2.4 Zavinění při smlouvě platné

Pokud předmluvní jednání jednoznačně směřuje k nečestnému ovlivňování rozhodnutí druhé strany, zvláště podvodem nebo hrozbou, má poškozená strana nárok na náhradní postup.

Možností této strany je:

- 1) žádost o zrušení smlouvy (§ 123 BGB)
- 2) odškodnění dle culpa in contrahendo (§ 823 nebo §826 BGB). Pokud by vznikla smlouva, existují i jisté výjimky k vypořádání nároků, kterým culpa in

---

¹³ Srov. HRÁDEK, J. *Předmluvní odpovědnost*, s. 33 – 34.

¹⁴ Srov. tamtéž, s. 34.

contrahendo ustupuje a to z toho důvodu, že vedle smlouvy neexistují žádná další práva a povinnosti, kterými by byly upraveny povinnosti vedlejší.¹⁵

2.3 Náhrada škody

Náhrada škody se v německém pojetí culpa in contrahendo řídí dle § 249 BGB, která uznává dvojí typ škody. Prvním typem je tzv. pozitivní škoda, (*Erfüllungsinteresse*), aplikovatelná též jako *positives Interesse*. V případě pozitivní škody je nezbytná existence smlouvy, jelikož náhrada škody odpovídá velikostí uvedením do stavu, ve kterém by se poškozený nacházel v případě, že by byl kontrakt včas a řádně splněn. Druhým typem je tzv. negativní škoda, (*Vertrauensinteresse*), neboli *negatives Interesse*. Náhrada škody je v tomto případě stav, do kterého by poškozená osoba měla být uvedena. Je to stav, ve kterém by se poškozený nacházel v době, kdy ještě nevstoupil do jednání s osobou druhou.

Rozsah náhrady škody je dělen do tří kategorií, přičemž je brán zřetel na důvod, kvůli kterému škoda vznikla. Prvním důvodem je škodlivé jednání, které nepřešlo do fáze smlouvy, dále se jedná o uzavření smlouvy, jež byla sjednána díky škodlivému jednání a poslední kategorií je neuzavřená smlouva, díky škodlivému chování.

2.3.1 Škodlivé jednání, jež nebylo zakončeno smlouvou

Základním ustanovením je § 276 BGB, dle kterého je nutná náhrada škody, kterou utrpěla poškozená strana. Vznikne-li škoda, která byla zapříčiněna porušením předmluvní povinnosti, ještě před tím, než smluvní strany uzavřou smlouvu, není tedy možné, aby se nahrazovala škoda pozitivní, jelikož tato škoda ještě v této fázi nemůže být určena. Vznikne-li jakákoliv škoda, je nezbytné rozlišovat určité kategorie povinností, které způsobily škodu právě jejich porušením. Porušení ohleduplnosti a povinnosti ochrany, jež je příčinou ke vzniku škody na zdraví, či na věci je rozhodujícím hlediskem. Zdárným příkladem je tomu například v případě, že zájemce o dům v předmětném domě utrpí újmu na svém zdraví, díky tomu, že byl špatně informován jeho špatném stavu. Naopak došlo by k porušení čestnosti během

---

¹⁵ Srov. HRÁDEK, J. *Předmluvní odpovědnost*, s.35.

vyjednávání o smlouvě, má poškozený právo na náhradu škody, negativní škody, která odpovídá aktuálnímu stavu, která spočívala v důvěře vůči poškoditeli, se kterým měla být smlouva uzavřena.

2.3.2 Uzavření smlouvy na úkor nepoctivého jednání

Druhým typem, který vede k náhradě škody poškozenému je nepoctivost v jednání. V tomto případě se uplatňuje negativní škoda, která vznikla v důsledku sdělení nesprávných informací poškozené straně, která díky této informovanosti podepsala smlouvu s druhou stranou. Poškozený má tedy právo na náhradu škody, a to takovou, že druhá strana je povinná poškozeného uvést do stavu, kdy ještě smlouvu neuzavřel. Poškozený má zároveň právo odstoupit od předmětné smlouvy a nárok na náhradu svých nákladů. V případě neodstoupení od smlouvy má poškozený nárok na rozdíl mezi skutečnou pořizovací cenou a cenou, která by byla smluvna za předpokladu, kdy by poškozený znal skutečně všechny informace. Osobně se domnívám, že česká úprava předšmluvní odpovědnosti primárně čerpala z německého BGB, neboť jsou německá a česká úprava dosti podobné.

2.3.3 Neuzavření smlouvy na úkor nepoctivého jednání

Třetím případem je stav, kdy strany smlouvu neuzavřou v důsledku špatného jednání jedné ze stran. Pokud by se dvě strany snažily o uzavření kontraktu, ke kterému by nedošlo vinou jednání jedné ze zúčastněných stran, druhá strana je oprávněna požadovat postavení do takového stavu, ve kterém by se ocitla, pokud by podařilo smlouvu úspěšně uzavřít. Tento případ vypovídá tedy o škodě pozitivní.¹⁶ Dle mého názoru se jedná o velice nevýhodnou situaci pro poškoditele, byť jednal nepoctivě, ale v případě, že by byl do jisté neodvratitelné skutečnosti k takovému rozhodnutí dohnán a tím pádem by byl nucen takovým způsobem jednat, přestože nepočítal až s takovou výší následků, mohl by na tom v konečné fázi být ještě hůře, nežli před uzavřením smlouvy. Jinými slovy, pokud by poškoditel dlužil peníze, které by hodlal splatit prodejem budovy, o které by zatajil určité informace, dostal by se do situace, kdy by

---

¹⁶ Srov. HRÁDEK, J. *Předšmluvní odpovědnost*, s. 37-39.

dále dlužil peníze a navíc, by mu v tomto důsledku vznikl další dluh z neuzavření smlouvy v důsledku jeho nepoctivého chování. Ovšem na druhou stranu není žádný důvod obhajovat toto nepoctivé jednání.

3 PŘEDSMLUVNÍ ODPOVĚDNOST V ČESKÉM PRÁVU

Doposud tomu bylo tak, že občanský ani obchodní zákoník neupravoval předsmuvní odpovědnost jako samostatný institut, ale na druhou stranu tato problematika nezůstávala bez povšimnutí. Předsmuvní odpovědnost tak po 1. Lednu 2014 dopřává stranám, které o smlouvě jednájí větší možnosti při samotném jednání o smlouvě, ale na druhou stranu je potřebné dbát větší pozornosti při tomto jednání. Ovšem s ohledem na to, že tato právní úprava doposud absentovala, neznamenal to, že by nešlo o odpovědnost dle českého práva.¹⁷

„Za východisko culpa in contrahendo v českém právu lze považovat § 415 starého občanského zákoníku (dále jen OZ), který stanovuje, že každý je povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí.“¹⁸ Znamená to tedy, že toto ustanovení nařizuje všem jedincům občanského práva všeobecnou povinnost vyvarovat se vzniku škod. Toto stanovisko se nedá brát pouze v úvaze nepůsobit druhým škody, nýbrž jeho základem je i společné jednání obou stran, které jednání navzájem vedou. Porušení této povinnosti je spjaté s nárokem na náhrady škod dle § 420 odst. 1 starého OZ, který ukládá každému jedinci odpovědnost za škodu díky porušení právní povinnosti. Ustanovení vážící se k § 420 odst. 1 OZ je § 424 OZ, za újmu je odpovědná i ta osoba, která svým úmyslným jednáním, odporujícím dobrým mravům, zapříčinila smluvní straně škodu. Kromě toho je přijatelné toto ustanovení implementovat na škody zapříčiněné s dopadem na zavinění v předsmuvní fázi. Je ovšem nezbytné, aby takovéto jednání, během kterého došlo ke vzniku škody, bylo posuzováno jako jednání odporující dobrým mravům. „Podstatným omezením aplikace tohoto ustanovení je nicméně nutnost prokázání úmyslu jednat v rozporu s dobrými

---

¹⁷ Srov. HULMÁK, M. *Uzavírání smluv v civilním právu*, s.154.

¹⁸ TOBEŠ, Z. Právní rádce: Culpa in contrahendo. In: [online]. 2007 [cit. 2014-06-06]. Dostupné z:http://www.pavelpetr.cz/soubory/29/53/CULPA_IN_CONTRAHENDO.pdf

mravy.¹⁹ Nedostatečný souhrn judikátů vede k faktu, že je toto ustanovení uplatňováno zřídka kdy.

Dalším speciálním ustanovením, taktéž používaným k odpovědnosti za škody ve stádiu před smluvním, je § 42 OZ, dle kterého ručení za škody existuje i v situacích, v nichž je původem škody neplatnost právního jednání. Obchodní zákoník (dále jen ObchZ) obsahuje obdobné ustanovení jako starý občanský zákoník, a to v § 268, který říká, že osoba odpovědná za neplatnost právního jednání je povinná k náhradě škody osobě, které bylo toto jednání určeno, ledaže by tato osoba věděla o neplatnosti právního jednání. Pro náhradu škody tedy platí § 373 ObchZ, který říká, že „kdo poruší svou povinnost ze závazkového vztahu, je povinen nahradit škodu tím způsobenou druhé straně, ledaže prokáže, že porušení povinností bylo způsobeno okolnostmi vylučujícími odpovědnost.“²⁰ V ObchZ je také výslovně zahrnuta ochrana důvěrných informací. Ke sdělování takovýchto informací dochází v jednáních před smluvního charakteru tehdy, poskytnou – li si navzájem obě strany během jednání o uzavření smlouvy informace, které jsou označovány jako důvěrné. V případě, že jedna strana využije tyto informace za jiným účelem (např. ke své potřebě), než ke kterému byly poskytnuty, či tyto informace sdělí třetí osobě, bez zřetele uzavření smlouvy, je tato osoba povinná nahradit škody podle § 373 OZ.

Významným bodem celé situace je úprava, která je obsažena v Novém občanském zákoníku (dále jen NOZ). Podstatnou skutečností pro vytvoření před smluvní odpovědnosti byla povinnost obou stran jednat v souladu s poctivostí a dobrou vírou, tedy v souladu s dobrými mravy. Konkrétní úprava před smluvní odpovědnosti v NOZ je obsažena v § 1724 - 1730, který říká, že každá osoba může svobodně vést jednání, které se smlouvy týče bez jakéhokoliv ohledu na to, zda bude nebo nebude uzavřena. Při tomto jednání si strany navzájem poskytnou informace a jiné právní okolnosti důležité

---

¹⁹ TOBEŠ, Z. Právní rádce: Culpa in contrahendo. In: [online]. 2007 [cit. 2014-06-06]. Dostupné z: http://www.pavelpetr.cz/soubory/29/53/CULPA_IN_CONTRAHENDO.pdf

²⁰ Sbírka zákonů. [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://www.sbirkazakonu.info/obchodni-zakonik/kdo-porusi-svou-povinnost-ze-zavazkoveho-vztah.html>.

pro uzavření této smlouvy. NOZ výslovně definuje povinnosti, které strany při jednání předcházejícím uzavření smlouvy musí dodržet.²¹

3.1 Základ předsmuvní odpovědnosti v občanském zákoníku

Má-li být téma předsmuvní odpovědnosti a její institut v českém právu správně pojato, musíme brát v potaz, že upřednostňování občanského zákoníku není tím správným způsobem, jelikož důležitou roli zde hraje i obchodní zákoník. Důležité je vymezit nejdříve souvislost mezi nimi, které by mělo zamezit případným nedopatřením. Úprava odpovědnosti za škodu v obchodněprávních vztazích je založena na principu speciality úpravy obchodního zákoníku a subsidiarity zákoníku občanského.²² Vychází se především ze zákoníku občanského, který však byl z většiny zcela substituován speciální úpravou.²³

3.1.1 Náhrada škody

I přesto, že předsmuvní odpovědnost nebyla doposud výslovně upravena, náhrada škody byla ukotvena v § 420 OZ, kde „každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti“.²⁴ Dle občanského zákoníku je upravena odpovědnost za škodu v hlavě šesté, § 415 OZ kde „každý je povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí.“²⁵ Občanský zákoník také ustanovuje, že osoba, které by škoda hrozila, by si měla počínat tak, aby se možné škodě vyhnula jejím vyvrácením a v případě ohrožení vážnějšího má osoba nárok na soudem uložené a vhodné opatření, které by vedlo k odvrácení této škody. Dále je

---

²¹ Česká republika. Výslovná úprava předsmuvní odpovědnosti v NOZ. In: Nový občanský zákoník.

Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/smluvni-pravo/konkretni-zmeny-v-obecne-casti/vyslovna-uprava-predsmuvni-odpovednosti/>

²² HRÁDEK, J. *Předsmuvní odpovědnost*, s. 135.

²³ Srov. tamtéž, s. 135.

²⁴ Tamtéž, s. 136.

²⁵ ČR. Občanský zákoník: Odpovědnost za škodu a bezdůvodné obohacení. In: 2014. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcanzak/cast6.aspx>

v § 418 odst. 1 ustanoveno, že osoba, která se rozhodla odvrátit nebezpečí, jež sama nezpůsobila, a při této příležitosti způsobila škodu, není povinná tuto škodu nahradit. Zároveň se náhrada škody přiznává osobě, která odvracela jakýmkoliv vhodným způsobem škodu, která hrozila, a v tom důsledku byl nucen vynaložit jisté náklady. Má tedy nárok na vrácení nákladů na škodu ovšem do výše, která odpovídá rozsahu škody. Občanský zákoník také neopomněl odpovědnost za třetí osoby, které jsou využívány k výkonu činnosti. Podle § 420 odst. 2 OZ, spadá odpovědnost za škodu na fyzickou nebo právnickou osobu, v případě, kdy byla zaviněna během jejich činnosti osobami, které při této činnosti byly použity. Jinými slovy, osoby, které tuto škodu zavinily, za ni nenesou vinu.

§ 420a podobně jako Výslovná úprava předsmuvní odpovědnosti vyznačuje, že za škodu je odpovědný ten, kdo ji způsobil, i ten který škodu způsobil svojí provozní činností. Ovšem prokáže-li osoba, která je za škodu odpovědná, že škodu ve skutečnosti nezavinila, je od této odpovědnosti zproštěna. V případě provozní činnosti se lze zprostit odpovědnosti za škodu, jen pokud tato osoba zcela prokáže, že škoda vznikla z jiné činnosti, než z činnosti provozní a to například jinou událostí, které nešlo předejít. Dále se zde upravuje, že odpovědnost za škodu nese ta osoba, která nějakým způsobem poničila věc, která se stala předmětem závazku mezi dvěma stranami, pokud by ovšem nebyla škoda způsobena jinak. Dle mého názoru úprava předsmuvní odpovědnosti vycházela hlavně z § 424, kde je ustanoveno, že odpovědnost za škodu nese i ten, který je viníkem za škodu, jež úmyslně způsobil někomu jinému, tedy jednáním v rozporu s dobrými mravy.

V případě náhrady škody, která byla způsobena vícero osobami, vycházela úprava předsmuvní odpovědnosti nejspíše z občanského zákoníku, kde v § 438 OZ společnou a nerozdílnou výši náhrady škodu vůči poškozenému, či soudním rozhodnutím náhrady škody do výše účasti poškozitelů. Také se poškozenému hradí ušlý zisk – ušlá škoda především ve finanční náhradě, nepožádá-li poškozený o náhradu škody, pokud by to bylo možné, vrácením do původního stavu. Cenu určuje cena, která byla pravděpodobná ve chvíli, kdy byla škoda způsobena.²⁶

---

²⁶ Srov. ČR. Občanský zákoník: Odpovědnost za škodu a bezdůvodné obohacení. In: 2014. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcanzak/cast6.aspx>

„Bezodůvodným obohacením je majetkový prospěch získaný plněním bez právního důvodu, plněním z neplatného právního úkonu nebo plněním z právního důvodu, který odpadl, jakož i majetkový prospěch získaný z nepoctivých zdrojů.“²⁷ Shodně, jako v úpravě předsmulvné odpovědnosti je osoba, která toto obohacení nabyla, je povinná právě toto obohacení odevzdat osobě, od které bylo toto nabytí získáno, pokud se nejedná o promlčení dluhu, promlčení neplatného dluhu. Pokud nelze majitele dohledat, připadá celá výše obohacení státu. U neplatné smlouvy je tom tak, že si strany navzájem vrátí to, co si od začátku poskytly.

Je zcela zjevné, že výslovná úprava předsmulvné odpovědnosti primárně vycházela z ObčZ.

3.1.2 Neplatnost právního úkonu

Neméně důležité ustanovení OZ se vztahuje na § 42, který odpovědnost v předsmulvné fázi stanovuje, kdo je odpovědný za škodu v případě, byl-li by právní úkon shledán jako neplatný. V takovém případě je možné prosadit náhradu škody podle obecného zakotvení v občanském zákoníku. Právním úkonem se zde rozumí svobodná vůle vzniku, změny nebo zániku práv, které jsou spojeny s právními předpisy. Povinností právního úkonu je jeho svoboda, plná vážnost, určitost a srozumitelnost. V opačném případě by se jednalo o neplatném právním úkonu. Podstatou právního úkonu je jeho předmět. Byl-li by předmět plnění od počátku nemožný, jednalo by se o předmět neplatný.²⁸

3.2 Základ předsmulvné odpovědnosti v obchodním zákoníku

Obchodní zákoník má za úkol ochraňovat podnikatele a jednat v jejich souladu tím, že jejich úprava bude méně formální a více pružná. „Z toho se pak odvíjí úprava, která klade důraz na zvyklosti a neformální postupy, ovšem při zachování poctivého

---

²⁷ Tamtéž.

²⁸ HRÁDEK, J. *Předsmulvné odpovědnost*, s. 149.

obchodního styku.²⁹ Tato zvyklost je platná bez jakýchkoliv výjimek pro předsmulvní vztahy i kontakty.³⁰

Obchodní zákoník se na institutu předsmulvní odpovědnosti také podílí hrstkou ustanovení, ale v tomto případě nelze konstatovat, že se jedná o sjednoceném souboru norem. Osobně sdílím názor pana Hrádka, který za klíčové ustanovení předsmulvní odpovědnosti shledává § 265 ObchZ a § 271 ObchZ ve spojení s § 373. Tyto paragrafy jsou ve velké míře zrcadlem institutu předsmulvní odpovědnosti v zahraničí.³¹ Obchodní zákoník upravuje odpovědnost spíše v rovině objektivní, jinými slovy se jedná o odpovědnost jedince bez spojitosti se zaviněním. Obecně řečeno, v obchodním zákoníku se neklade důraz na to, kdo škodu zavinil, nýbrž na porušení právní povinnosti v důsledku které škoda vznikla (viz další odstavec).³²

§ 268 ObchZ se ve značné míře promítl do předsmulvní odpovědnosti. V tomto paragrafu obchodní zákoník ustanovuje, že osoba, která je odpovědná za neplatné právní jednání, je povinná k náhradě škody vůči osobě, které mělo být toto jednání určeno. Neplatí to ovšem v případě, že by osoba, které bylo jednání určeno, věděla o neplatnosti jednání.

Náhrada škody je proto řízena ustanovením, vztahujícím se k porušení smluvní povinnosti. Informační povinnost byla v ObchZ prozatím upravena tím způsobem, že pokud by si smluvní strany během svého jednání poskytly navzájem informace, které by byly označeny jako důvěrné, ani jedna ze zúčastněných stran nesmí vyrazit tyto informace třetí osobě nebo je využít ve svůj prospěch. Toto ustanovení platí i bez ohledu na to, zda se smlouva mezi účastníky uzavře, či nikoliv. Osoba, která tuto povinnost poruší, je nucena naradit vzniklou škodu poškozenému podle § 373. § 373 vypovídá o závazkovém vztahu mezi smluvními stranami, a určuje povinnost k náhradě škody osobě, která poruší svoji povinnost v závazkovém vztahu. Pokud by se této straně podařilo prokázat, že jeho povinnosti byly porušeny za okolností, které vylučovaly jeho odpovědnost.³³

---

²⁹ HRÁDEK, J. *Předsmulvní odpovědnost*, s. 157.

³⁰ Srov. Tamtéž, s. 157.

³¹ Srov. Tamtéž, s. 153.

³² Srov. Tamtéž, s. 154.

³³ Srov. ČR. Obchodní zákoník. In: Sbírkazákonů. 2014. Dostupné z:

<http://www.sbirkazakonu.info/obchodni-zakonik/kdo-porusi-svou-povinnost-ze-zavazkoveho-vztah.html>

Náhrada škody má také svoje výjimky, a proto jsou v ObchZ, přesněji v § 374 obsaženy příčiny, které vylučují odpovědnost. Abych tuto skutečnost lépe osvětlila, uvedu obecný příklad. Pokud by nastala situace, že vznikne škoda na základě problému, který má zevnější příčinu, která vznikla nezávisle na rozhodnutí povinné strany a tato příčina straně omezuje splnění povinnosti a zároveň není možné předpokládat, že by povinná strana překážku i s jejími následky nějakým způsobem odvrátila, nebude strana povinná k náhradě škody. Zároveň nebude povinná k náhradě škody za předpokladu, že by strana ve fázi, kdy závazek vznikal, byla tato strana přesvědčená, že tento problém nastane. Osobně se domnívám, že za takových okolností, kdy by jedna ze stran v době vzniku závazku předvíдалa, nebo s vysokou pravděpodobností předpokládala, že nastane problém, tak by pravděpodobně smlouvu neuzavírala. Konkrétně domluvila-li by se stavební firma s konkrétním člověkem na zakázce v prostředí, kde je vysoká pravděpodobnost nepříznivých povětrnostních podmínek s častým výskytem tornád, že na tomto místě pro majitele zakázky postaví výrobní halu a při její výstavbě, či po jejím dokončení by tuto halu zničil přírodní jev, neměl by majitel zakázky nárok na odškodnění. V takovém případě je dle mého názoru zcela jasné, že by smluvní strany do takového závazku nikdy nevstoupily.

Dalším neméně podstatným rozdílem mezi občanským a obchodním zákoníkem je, že svolení stranám, volně upravovat podrobnosti. Kromě výjimek je ustanovení v obchodním zákoníku přizpůsobovat podle dohody obou stran.

3.2.1 Neplatnost právního úkonu

Jak jsem již výše uvedla, § 268 ObchZ stanovuje, že odpovědnost za škodu nese strana, která způsobila neplatnost právního úkonu. V případě, že by druhá strana věděla o neplatnosti tohoto úkonu, strana by k náhradě škody povinná nebyla. Tato škoda je nahrazována dle § 373 ObchZ. Jedním z významných výkyvů, co se právního úkonu týče, je § 266 odst. 2 ObchZ, ve kterém se uvádí, že nelze-li vyložit projev vůle, dle záměru jednající osoby, jsou výrazy z obchodního styku interpretovány v souladu, s výrazy, které jsou v tomto styku přikládány. Komentář projevu je dále rozveden v § 266 odst. 3 ObchZ, ve kterém se uvádí, že během výkladu vůle je brán ohled vůči okolnostem, které souvisejí s projevem vůle. Vše včetně vyjednávání o uzavření kontraktu a praxí, jenž si strany zavedly mezi sebou. Posledním je odst. 4 téhož

paragrafu ObchZ, který uvádí, že „projev vůle, který obsahuje výraz připouštějící různý výklad, je třeba v pochybnostech vykládat k tíži strany, která jako první v jednání tohoto výrazu použila.“³⁴ Takto byla předsmulvná odpovědnost doposud upravena, nicméně na řadu přichází NOZ s jeho konkrétní úpravou, vztahující se na jednotlivé skutkové podstaty.

Tak tomu doposud bylo, nicméně novela občanského zákoníku ukotvila předsmulvná odpovědnost, jako samostatné ustanovení. Osobně se domnívám, že zakotvení této problematiky do NOZ je výrazným posunem vpřed, jelikož novela mohla výrazně rozšířit povědomí společnosti o tomto tématu v případě, že vůbec nedisponovala informacemi o možné náhradě škody, ba dokonce o problematice samotné.

3.3 Vývoj úpravy v návrhu občanského zákoníku

Předsmulvná odpovědnost a její úprava si prošla dlouhou cestou a velkým vývojem. Nahlédneme – li do návrhu věcného účelu obchodního zákoníku, zjistíme, že zde o předsmulvné odpovědnosti není ani zmínky. Ve dnech 30. – 31. 10. 2000 se konala konference na ministerstvu spravedlnosti a teprve po této konferenci se předsmulvná odpovědnost dostala na řadu. Evropský zákoník o smlouvách (článek 6-8) byl jakýmsi vzorem pro návrh na úpravu občanského zákoníku. Nepochybně je mezi Evropským zákoníkem o smlouvách a návrhem na úpravu občanského zákoníku pár rozdílů. Jedním z nich je například informační povinnost. NOZ požaduje takové informace, ze kterých vyplývá zájem strany uzavřít smlouvu, naproti tomu Evropský zákoník o smlouvách pokládá za podstatné uložení povinnosti poskytování takových informací druhé straně, které umožní druhé straně posouzení prospěchu, který by plynul z uzavření smlouvy.³⁵

Některé skutečnosti by opravdu mohly být upřesněny více dopodrobna. Konkrétním případem by mohlo být například odstoupení od jednání o smlouvě. Jaký

---

³⁴ ČR. Obchodní zákoník. In: Sbírnka zákonů. 2014. Dostupné z: <http://www.sbirkazakonu.info/obchodni-zakonik/kdo-porusi-svou-povinnost-ze-zavazkoveho-vztah.html>

³⁵ Srov. HULMÁK, M. *Bulletin advokacie: Limity předsmulvné odpovědnosti*, s. 53-55.

důvod je považován za relevantní v případě, že se stranou jednáme o smlouvě a chtěli bychom odstoupit. Je například cena dostatečným důvodem? Z mého pohledu by lepší cenová nabídka měla být relevantním faktorem, jelikož cena za výrobky či služby je jedním z nejpodstatnějších faktorů ovlivňující koupi. V případě informovanosti můžeme spekulovat o nesdělení informací například při koupi domu. Musíme sdělovat i informace, které je druhá strana schopna dohledat sama například z katastru nemovitostí? Nebo jaký údaj bude shledáván za důvěrný, jestliže podle NOZ jsou za důvěrné shledány všechny údaje, nikoli ty, které za důvěrné přímo označeny byly, jak tomu bylo podle starého občanského zákoníku. K tomuto bych dodala akorát, že lepší variantou je více zbytečných informací, nežli znát málo informací podstatných. Ale jak vysvětluje důvodová zpráva k NOZ, „předsmluvní odpovědnost je velice široký pojem, který nelze jen tak zredukovat na část přesného ustanovení.“³⁶ Základem tohoto ustanovení je smluvní svoboda, což znamená, že každý má právo vyjednávat s jinou osobou svobodně a sám se rozhodne, zda smlouvu uzavře, či nikoliv.³⁷

3.3.1 Skutkové podstaty

„Předsmluvní odpovědnost je systematicky zařazena do Části čtvrté – Relativní majetková práva, Hlavy I, Dílu 2 – Smlouva, Oddíl 1 – Obecná ustanovení.“³⁸ „Nicméně pravou podstatou předsmluvní odpovědnosti je jednání v souladu se svobodnou vůlí, tedy kdo nechce smlouvu uzavřít, není nijakým způsobem povinen ji uzavírat, pokud se ovšem nerozhodne jinak. Toto chování je ovšem upraveno jistými pravidly, která usměrňují nepoctivé chování vůči straně druhé a mohli by mu tímto způsobem přivodit újmu.“³⁹ Další hlavní podstatou je náhrada způsobené škody

---

³⁶ Srov. Výslovná úprava předsmluvní odpovědnosti v NOZ: Nesplnění informační povinnosti. In: Nový občanský zákoník. 2013-2014. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/smluvni-pravo/konkretni-zmeny-v-obecne-casti/vyslovna-uprava-predsmluvni-odpovednosti/>

³⁷ Srov. Tamtéž, s. 411.

³⁸ PETRŽELOVÁ, Jana. Předsmluvní odpovědnost. [online]. [cit. 2014-05-20]. Dostupné z: http://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2012/files/Bermudskytrojuhelnik/PetrzelovaJana.pdf. s. 9

³⁹ Srov. Výslovná úprava předsmluvní odpovědnosti v NOZ: Nesplnění informační povinnosti. In: Nový občanský zákoník. 2013-2014. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/smluvni-pravo/konkretni-zmeny-v-obecne-casti/vyslovna-uprava-predsmluvni-odpovednosti/>

v důsledku porušení smluvní povinnosti. Pro srozumitelnější vysvětlení zde nastíním jasnější klasifikaci jednotlivých podstat předsmuvní odpovědnosti, které jsou dosti zásadní.

1. „Jednání naoko“ neboli úmyslné předstírání uzavřít smlouvu

V § 1728 NOZ je zahrnut zákaz jednání takovým způsobem, které s úmyslem jedné ze stran nevede k uzavření smlouvy, o čemž přímo vypovídá tento paragraf. Ovšem zůstává zde nevyjasněná otázka, která je ponechána judikatuře soudů a to jaká jednání můžeme považovat za jednání o smlouvě a které nikoliv. Počítá se za jednání naoko chování zákazníka, který se v prodejně například kávovarů dívá na jeden druh tohoto výrobku a bude mu nabídnuta pomoc ze strany zaměstnance. Následně na to bude zákazník požadovat konkrétnější informace a bude se zdát, že se jedná o vysokou pravděpodobnost, že by si zákazník kávovar koupil. Nicméně zákazník by sdělil zaměstnanci, obvyklou větu, slýchanou dnes a denně, a to: „Mohl byste mi ten kávovar prosím odložit, já se pro něj vrátím později.“ Troufám si říci, že v 50% případů se zákazník již nevrátí. Lze tedy spekulovat o jednání naoko, či odstoupení od smlouvy, která se jeví jako vysoce pravděpodobná? Mohl by zaměstnanec proto požadovat náhradu? Prakticky vzato nebude jednoduché dokázat neúmyslnost žalované strany uzavřít smlouvu.

§ 1729 NOZ dále ustanovuje, že pokud se obě smluvní strany dostanou do stádia, v němž je vysoká pravděpodobnost vedoucí k uzavření této smlouvy, shledává se jako nepoctivé jednání té strany, která ukončí jednání o této smlouvě, a to bez jakéhokoliv oprávněného důvodu, navzdory očekávání druhé strany žijící v domněnku tuto smlouvu uzavřít. Zde se ovšem nabízí otázka, kterou bude muset vyřešit judikatura soudu a to, které důvody budou brány jako opodstatněné. Z praktického hlediska, v dnešní době jedná spousta smluvních stran jen „naoko“.

Například v konkurenčním prostředí je nevraživost a boj o informace zcela očividný jev, který jedné straně pomáhá, pomocí této nekalé praktiky, shromažďovat informace o druhém podniku, na druhou stranu může poškodit jinou stranu svým chováním. Například zjišťovat smluvní podmínky, či dát druhému podniku planou naději s vidinou velkého zisku, načež opravdový obchod se neuskuteční.

Tuto skutečnost bych nyní ráda demonstrovala na příkladu dvou konkurenčních firem. Firma Napoleon, poskytující dopravní služby poptává pracovní pozici

automechanika. Kandidát na tuto pozici se obeznámil se všemi důležitými informacemi, načež mu konkurenční firma Metaf nabídla o 1 500 Kč vyšší plat. Ve skutečnosti má firma Metaf automechaniky dva a dalšího nepotřebuje, ale v rámci konkurence jedná tím způsobem, že předstírá zájem o uzavření nové pracovní smlouvy s kandidátem. Tento předstíraný zájem ovšem Metaf ukončí v okamžiku, kdy se firma Napoleon pod například časovým nátlakem rozhodne přijmout jiného automechanika, jelikož jí situace neumožňuje dále vyčkávat na rozhodnutí prvního kandidáta. Jakmile Napoleon přijme pod nátlakem jiného, byť méně kvalifikovaného automechanika, firma Metaf ukončí jednání o smlouvě.

2. Informační povinnost obou stran

Podstatnou při vyjednávání je skutečnost, kdy se snažíme shromažďovat veškeré údaje, které jsou pro nás podstatné k uzavření smlouvy, v opačném případě k odstoupení od smlouvy. Doposud byla tato informační povinnost upravena ve starém obchodním zákoníku § 271 a to tím způsobem, že pokud by si dvě navzájem vyjednávající strany během jednání o smlouvě navzájem sdělily informace, které by byly vyznačovány svojí důvěrností, nepřipadá v úvahu, aby strana, která tyto informace nabyla, posléze tyto důvěrné informace prozradila osobě třetí, či využila ve svůj prospěch. Při porušení této povinnosti by byla strana, která svoji povinnost porušila, povinná k náhradě škody podle § 373. Toto ustanovení platí i v případě, že by k uzavření smlouvy nedošlo.⁴⁰

Proto Nový občanský zákoník v § 1728 stanovuje povinnost sdělovat si tyto, i veškeré další informace, se kterými musí být účastníci obeznámeni. Ve své podstatě nezáleží na tom, v jakém stádiu vyjednávání o smlouvě tyto informace poskytneme, či nám budou poskytnuty. Není také na sobě závislé poskytovat, či přijímat informace a v tom důsledku být nucen uzavřít kontrakt. „Případné porušení informační povinnosti může být dalším důvodem vedoucím ke vzniku předsmělní odpovědnosti, s nímž NOZ spojuje nárok na náhradu škody.“⁴¹ Pokud je jedné ze stran známo, že strana druhá

---

⁴⁰ Srov. [online]. [cit. 2014-05-30]. Dostupné

z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obchzak/cast3h1.aspx>

⁴¹ Srov. Výslovná úprava předsmělní odpovědnosti v NOZ: Nesplnění informační povinnosti. In: Nový občanský zákoník. 2013-2014. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/smluvni-pravo/konkretni-zmeny-v-obecne-casti/vyslovna-uprava-predsmělni-odpovednosti/>

sleduje záměrným zatajováním informací jistý cíl, ale i přes tento fakt budou první straně zatajeny důležité údaje, o kterých ví, anebo by alespoň měl vědět, a které by vedly k opačnému názoru, nežli k uzavření smlouvy, shledává se toto jednání jako nepoctivé. V případě, že vznikne druhé straně škoda plynoucí z důsledku zatajování skutečností, je strana povinna k náhradě škody podle § 2910.

Máme-li případ kupce, který delší dobu poptává vhodnou nemovitost ke koupi a prodejce, který potenciální nemovitost nabízí za ucházející částku. Obě strany se dohodnou, že nemovitost bude kupci prodána za smlouvenou cenu a prodejce slíbí, že u nemovitosti zůstane i bazén se zahradním nábytkem a vybavením. Ovšem tyto položky nebudou obsaženy ve smlouvě, nýbrž budou kupci přislíbeny ústní dohodou. Nicméně prodejce záměrně neponechá bazén včetně vybavení a zahradního nábytku kupci k užívání a předmětné věci budou odejmuty od nemovitosti. Vzniká zde tedy skutečnost, že prodejce záměrně poskytoval kupci nepravdivé informace, které vedly ať už výhradně, či z jiného důvodu ke koupi nemovitosti. Kupující se mohl rozhodovat například mezi více nabídkami, přičemž mohl upřednostnit nabídku s bazénem a vybavením, jež mu v jiných nabídkách nabídnuty nebyly. Ve skutečnosti však mohl koupit jinou levnější nemovitost, která by splňovala nároky kupujícího.

Dle mého názoru informovanost je jedním z nejdůležitějších aspektů při sjednávání kontraktu, a proto se přikláním k názoru, aby toto jednání bylo sankcionováno. Konkrétně v tomto případě uvádím, že nebyly skutečnosti uvedeny ve smlouvě, ale kupující v dobré víře a v úmyslu uzavřít pro obě strany „výhodnou“ smlouvu jednal v přesvědčení, že prodejce nemá důvod klamat.

Informační povinnost vzhledem ke spotřebiteli

§ 1728 odst. 2 NOZ, neboli informační povinnost je v NOZ upravena velmi obsáhle a to i v dalších ustanoveních, které usměrňují informovanost vzhledem ke spotřebiteli. Například § 9 zákona o ochraně spotřebitele, jež v tomto paragrafu upravuje informační povinnost, ve které se jedná o povinnosti prodávajícího vůči spotřebiteli a jeho povinnosti spotřebitele řádně o výrobku a možných následcích se

špatným zacházením informovat a dále výrobek řádně označovat. Ovšem sdílím názor Karla Vlčka,⁴² který se pozastavuje nad mezí informační povinnosti vůči spotřebiteli, a také zda je nutné informovat spotřebitele o informacích výrobku, či služby, které jsou naprosto viditelné. Na druhou stranu se však domnívám, že spotřebitel jako nezkušený jedinec může být snadným terčem pro nepoctivé prodejce.

Informace o zboží, či službě mají hned dvojí rozdělení, a to informace, které spotřebiteli poskytují informace o vlastnostech produktu, či služby a varování spotřebitele o nežádoucích vlastnostech tohoto výrobku, či služby. Na druhou stranu je pravdou, že ačkoli se bychom se snažili o vyrovnanost informací, jak bychom chtěli, nikdy tohoto ideálu skutečně nedosáhneme, jelikož nelze smluvní stranu žádat o veškeré informace, které má skutečně k dispozici. Například v zájmu prodejce jistě nebude informace, která by spotřebiteli zveřejňovala výrobní cenu.

Podstatnou otázkou informační povinnosti je její hranice. Jak moc je třeba informovat spotřebitele o tom, že když si koupí u prodejce sirky, že se může popálit nebo vyhořet. Osobně si myslím, že čím více informací prodejce spotřebiteli poskytne, tím více budou obě strany chráněny.⁴³ V případě že si spotřebitel tyto informace nepřečte a následně utrpí újmu na zdraví nebo na majetku v důsledku použití produktu – služby, je zcela jeho chybou že se taková událost přihodila, jelikož jeho bezohlednost vůči informacím způsobila škodu na jeho osobě – majetku. Tudíž vztáhneme-li tento příklad k předmluvní odpovědnosti, neměla by tato osoba mít nárok na náhradu škody. Druhou stranou mince zůstává skutečnost, že pokud by spotřebiteli tyto informace poskytnuty nebyly a spotřebitel by se neměl kde obeznámit s možným vyhořením nebo popálením, potom bych jednoznačně shledávala vinu na straně prodejce, který dostatečně neinformoval spotřebitele.

Celkově se domnívám, že informační povinnost by měla obsahovat podstatné informace o produktu a výrobcí a možných nežádoucích účincích, ale na druhou stranu prodejce nebude uvádět informace o produktu, které se pro něj jeví jako nelichotivé a kupující by si tím způsobem svoji koupí mohl rozmyslet. Je tedy velice podstatné zajímat se o informace dříve, než li bude pozdě. A proto shledávám pozitivním, že právě informační povinnost je v předmluvní odpovědnosti zahrnuta.

---

⁴² VLČEK, Karel. *Rekodifikace a praxe: Co všechno musí vědět spotřebitel dnes a po 1. 1. 2014?*.

⁴³ Srov. tamtéž.

3. Neuzavření smlouvy

Náhrada škody, která je zapříčiněná náhlým rozhodnutím jedné ze zúčastněných stran, že smlouva bude bez jakéhokoliv pádného důvodu neuzavřena, se ukládá straně poškozené. Ovšem tento požadavek na odškodnění vzniká za podmínky, že jednání stran bylo v takové situaci, kdy se uzavření kontraktu zdálo jako vysoce nadějně. Velikost náhrady škody je vymezena jako obnos odpovídající ztrátě ze smlouvy, která nebyla uzavřena. Prokazatelnost této ztráty není nutná. Zde se objevuje neméně významný rozdíl mezi současnou soudní praxí a NOZ a to v důsledku toho, že současná soudní praxe přisuzuje poškozenému výhradně nárok na náhradu nákladů oproti NOZ, který zde navíc zahrnuje náhradu ušlého zisku.⁴⁴

Typickým případem, kdy se „jednání naoko“, uplatňuje je například pracovní poměr. V případě, že firma, nazveme ji například Alfa, hledá zaměstnance na pracovní pozici účetního. Ve výběrovém řízení by vhodného kandidáta na pozici našla a nabídla mu tuto pozici. Ovšem na poslední chvíli a z neznámých důvodů by se firma Alfa rozhodla, že pozici obsazovat nebude a tuto skutečnost oznámí vybranému uchazeči, který se na základě lepší nabídky na pracovní pozici rozhodl o rozvázání pracovního poměru u svého dosavadního zaměstnavatele. V tomto případě by se uchazeč mohl dožadovat náhrady škody, která mu byla způsobena nepoctivým jednáním firmy Alfa, která tuto pozici nechtěla obsadit. Nicméně pokud by uchazeč o pracovní pozici ve firmě Alfa před podpisem smlouvy odstoupil, tedy odstoupil od smlouvy vysoce pravděpodobné, a to za účelem jiné lepší pracovní nabídky, byl by za škodu vzniklou firmě Alfa zodpovědný naopak on.

Podívejme se nyní na znevýhodněnou stranu zaměstnavatele v případě, pokud by uchazeč záměrně sděloval nepravdivé informace o svém například dosud dosaženém vzdělání a tedy firma by disponovala irelevantními informacemi, které ji vedly k rozhodnutí vybrat právě tohoto uchazeče, firma by nebyla povinná nahradit škodu uchazeči, jelikož by se jednalo o spravedlivý důvod odstoupení od smlouvy, který byl zapříčiněn nepoctivým jednáním uchazeče. Stejným spravedlivým důvodem by mohlo být i zrušení pozice, na kterou by uchazeč měl být dosazen.

---

⁴⁴ Srov. Česká republika. Nový občanský zákoník: Výslovná úprava předsmuvní odpovědnosti. In: 2014. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/smluvni-pravo/konkretni-zmeny-v-obecne-casti/vyslovnauprava-predsmuvni-odpovednosti/>

4. Porušení tajemství

Ani Nový obchodní zákoník neopomíná ochranu údajů, které strany navzájem nabyly při vyjednávání o kontraktu a pokud jedna ze zúčastněných stran bez souhlasu či vědomí druhé strany zneužije či prozradí tyto důvěrné informace, je tato strana povinna k vydání nepoctivě nabytého obohacení poškozenému společníkovi dle § 1730 NOZ. V důsledku tohoto chování a za splnění daných podmínek má poškozený nárok na odškodnění.⁴⁵

Dle Jany Buršíkové a Kristiny Škrabalové nastává významná otázka pro praxi, „do jaké míry bude možno odpovědnost za škodu vzniklou porušením diskutovaných povinností omezit“⁴⁶ Ovšem samotnou odpověď můžeme nalézt již v samotném zákoně. Každá ze stran má právo si vést záznamy během jednání i bez ohledu na uzavření smlouvy. Náhrada škody pak odpovídá rozsahu, kterým byla strana díky tomuto chování obohacena. Dále paní advokátka shledává zařazení institutu culpa in contrahendo jako velice přínosným, nicméně velice obecným. Kdybychom vztáhli tuto část výslovné úpravy předmluvní odpovědnosti k pracovněprávním vztahům, bude zřejmé, že zde najde své maximální uplatnění, jelikož firmy i kandidáti na pracovní pozice jsou do velké míry obeznámeni s důvěrnými informacemi jak o zaměstnavateli (například jejich know how nebo hospodářský výsledek), tak i o zaměstnancích.⁴⁷

Nicméně tato část je dle mého názoru od stávajícího zákoníku upravena jen přeformulováním věty. Například ve stávajícím zákoníku se zneužití informací vztahovalo pouze na informace, které si účastníci navzájem poskytli během jednání o smlouvě, naproti tomu úprava v NOZ se vztahuje na údaje a sdělení získané při jednání o smlouvě. Myslím si, že laik by nepoznal významné rozdíly mezi dosavadní

---

⁴⁵ Srov. Česká republika. Nový občanský zákoník: Výslovná úprava předmluvní odpovědnosti. In: 2014. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/smluvni-pravo/konkretni-zmeny-v-obecne-casti/vyslovnna-uprava-predsmluvni-odpovednosti/>

⁴⁶ BURŠÍKOVÁ, J. *Rekodifikační noviny: ÚPRAVA PŘEDSMLUVNÍ ODPOVĚDNOSTI V NOVÉM OBČANSKÉM ZÁKONÍKU*. Havel, Holásek & Partners s.r.o, 2012. Dostupné z: http://www.havelholasek.cz/images/stories/publikace/rekodifikacni_novinky_cz_2012_10.pdf

⁴⁷ Srov. ERÉNYI, Tereza a Daniel VEJSADA Předmluvní odpovědnost v pracovním právu. [online]. 2014 [cit. 2014-05-21]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d44595v55830-predsmluvni-odpovednost-v-pracovnim-pravu/>

a nynější úpravou této části, a proto se domnívám, že tato část mohla být rozpracovaná o něco podrobněji. Pokud budeme posuzovat důvěrnost informací, tak z pohledu ObchZ se za důvěrné informace považovaly jen ty informace, které byly za důvěrné označeny, naproti tomu NOZ bere jako důvěrná sdělení všechny informace, které byly sděleny po čas kontraktu.⁴⁸

3.3.2 Odpovědnost za škodu

Dle dosavadního občanského zákoníku se náhrada škody upřednostňovala ve finanční podobě, ale naproti tomu úprava NOZ upřednostňuje spíše náhradu škody ve smyslu materiálním a to takovým způsobem, že se poškozená věc vrátí do původního stavu ze strany poškoditele. Teprve v případě, že tomu tak není možné, přichází na řadu forma finanční kompenzace, nebo když o to sám poškozený zažádá. V případě, kdy se jedná pouze o finanční kompenzaci, bylo možné odškodnění napravit vrácením do předešlého stavu opravou pouze v tom případě, že poškozený sám tuto nápravu navrhl a proto by byl tento nárok uznán jako odůvodnělý.⁴⁹ Dle mého názoru je ve většině případů náhrada škody finančního typu vítána jako vhodnější kompenzace za škodu. Naproti tomu v případě, že je poškozený majitelem například historického kousku, např. auta a poškoditel by poškozenému způsobil na tomto autě škodu, která by natolik znehodnotila předmětné auto a škoda by se nedala nijak opravit, může proto poškozený být z finanční kompenzace znevýhodněn, jelikož se předmět náhrady škody nijakým způsobem nedá vrátit do původního stavu.

Dle NOZ se tedy poškozenému uhradí nejen skutečná škoda, ale i ušlý zisk, který mu díky této škodě poškoditel způsobil.

Osobně se domnívám, že by jako daleko schůdnější varianta kompenzace škody jevila varianta výběru ze strany poškozeného, který by si osobně mohl zvolit, která odměna by více přicházela v úvahu. V NOZ se samozřejmě berou v potaz obě dvě varianty, ovšem soud je ve zcela výjimečných případech provádí korekci. Například v případě, že by se jednalo o osobní pomstu vůči poškoditeli.

---

⁴⁸Srov. PETRŽELOVÁ, Jana. *Předsmluvní odpovědnost*. [online]. [cit. 2014-05-20]. Dostupné z:http://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2012/files/Bermudskytrojuhelnik/PetrzelovaJana.pdf

⁴⁹ Srov. NOVOTNÝ, Petr, Pavel KOUKAL a Eva ZAHOROVÁ. *Nový občanský zákoník: Náhrada škody*. s. 45.

1. Solidární odpovědnost

Úprava předsmmluvní odpovědnosti v NOZ počítá i s faktem, že by za škodu způsobenou poškozenému mohlo i více osob, nežli jedna. Ovšem není zcela zřejmé, jaký důvod vede poškozovatele k takovému jednání. Podílí-li se na škodě více osob najednou, jsou odpovědni za tuto škodu společně a nerozdílně, a v takovýchto případech je uplatňována solidární, neboli vzájemně se uplatňující odpovědnost. Při takové odpovědnosti platí, že ten, který se podílí na náhradě škody společně a nerozdílně s ostatními spolupachateli, je povinen se vypořádat s ostatními takovým způsobem, který je úměrný jeho účasti na této škodě. V případě, kdy nelze jasně prohlásit, jakou měrou je pachatel odpovědný za vzniklou škodu, je přihlédnuto k nejpravděpodobnější míře.⁵⁰

Nyní bych ráda uvedla příklad, který bude demonstrovat předsmmluvní odpovědnost spojenou se solidární odpovědností. Mějme situaci, kdy manželský pár jedná s majitelem nemovitosti o tom, že od něj odkoupí pole, které by bylo předmětem jejich podnikání. Dohodnou se tedy s majitelem na určité částce. O pole má ovšem zájem další kupec, který nabízí majiteli za pole o něco vyšší částku. Manželé se v noci rozhodnou toto pole zdevastovat, za tím účelem, aby druhý kupec o předmětné pole neměl zájem. Majitel pole se však dozví, že pole zničili manželé. Proto má nárok po nich společně a nerozdílně požadovat ušlý zisk, který by majiteli náležel v případě, že by pole koupil zájemce nabízející vyšší kupní částku.

2. Regresní nárok

Dalším neméně důležitým nárokem na náhradu škody je nárok, kdy je za škodu zodpovědná osoba jiná, nežli osoba, která je povinná tuto škodu nahradit. Tato náhrada je charakteristická například pro pojišťovny, které nahrazují škodu způsobenou jejich klientem osobě třetí a to titulem pojistné události související s odpovědností za škody. Tyto pojišťovny mají posléze nárok na tzv. regresní plnění a to na bázi zavinění

---

⁵⁰Srov. NOVOTNÝ, Petr, Pavel KOUKAL a Eva ZAHOŘOVÁ. *Nový občanský zákoník: Náhrada škody*, s. 41.

pachatelem, který byl za porušení povinnosti odpovědný.⁵¹ Tato odpovědnost je u mnoha pojišťoven postavena na širokém spektru, nejen finančních, ale i zdravotních, či obyčejných újmách a činnostech.

Ovšem dle mého názoru nejsou všechny tyto případy vinou jen jedné strany, ale také se může jednat o tzv. spoluúčast. Například spoluúčast při autonehodě. Vznikla by totiž tato náhrada škody na majetku nebo se zvýšila v důsledku okolností, které byly zaviněny poškozeným, má viník nehody výraznou možnost, tato část jeho náhrady, kterou dluží poškozenému, sníží. „To však neplatí, jestliže se okolnosti, které jsou k tíži jedné či druhé strany, podílejí na škodě jen zanedbatelně.“⁵² Škoda se tedy v tomto případě nijak nerozděluje.

Tento regresní nárok vyplývá například ze situace, kdy je jedna strana, pojištěná tzv. na odpovědnost občana, jedná se stranou druhou o koupi auta. Strana prodejce tedy v dobrém úmyslu nabídne zájemci, zda se nechce na zkoušku v předmětném autě projet po ulici tam a zpět. Zájemce nabídku neodmítne, ale při zpáteční cestě nezvládne řízení a sjede autem do příkopu, načež prodávajícímu ještě před prodejem vznikne škoda na předmětu prodeje. Kupující ovšem rozbité auto chtít odkoupit nebude, i přestože škodu zavinil sám a od jednání o smlouvě okamžitě odstoupí. Pojišťovna kupujícího je tedy povinna nahradit prodávajícímu náhradu škody za svého klienta.

---

⁵¹Srov. NOVOTNÝ, Petr, Pavel KOUKAL a Eva ZAHOŘOVÁ. *Nový občanský zákoník: Náhrada škody*, s. 41.

⁵²Tamtéž.

4 ROZSUDKY

V praktičtější části bakalářské práce se budu zabývat konkrétními případy předsmulvní odpovědnosti, které budu čerpat z rozhodnutí Nejvyššího soudu. Jelikož je judikatura podstatným opěrným bodem, týkajícím se této problematiky, je nezbytností uvést pár příkladů z praxe. Nejprve bych ráda uvedla příklad, který se bude týkat předsmulvní odpovědnosti celkově, a dále bych se zabývala případy, které vedou k jednotlivým skutkovým podstatám.

4.1 Případ první – sp.zn. 29 Odo 1166/2004 – Předsmulvní odpovědnost

V tomto případě figurují dvě strany, žalobkyně H. B. C. R. a. s. proti žalované L. F. L. a. s., o zaplacení částky 720 tisíc Kč. Krajský soud tuto žalobu zamítl a žádný z účastníků neměl právo na náhradu nákladů. Jako odůvodnění soud uvedl, že předmětem soudního řízení je požadavek ze strany žalobkyně, ve kterém se domáhá zaplacení nákladů na právní poradenství a odměn za zpracování a vystavení úvěrové dokumentace ze strany žalované. Tyto náklady žalobkyni vznikly v souvislosti s přípravou úvěrové smlouvy. Soud přitom vycházel ze skutkových zjištění jako například:

- 1) Žalovaná požádala žalobkyni o poskytnutí úvěru.
- 2) Žalobkyně vypracovala návrhy o úvěru, které žalovanou nebyly podepsány.
- 3) Žalobkyně zaslala žalované dopis, ve kterém upozornila na podmínky o uzavření smlouvy o úvěru, o odměnách a nákladech za zpracování, které měla hradit žalovaná.
- 4) Žalobkyně vystavila žalované fakturu za pracování ve výši 470 tisíc Kč.
- 5) Žalovaná dále žalobkyni vyúčtovala částku 257 tisíc Kč titulem právního zastoupení při přípravě a vypracování smluv.

Soud prvního stupně tedy zjistil, že se žalované nepodařilo dokázat, že by mezi oběma stranami byla uzavřena dohoda o úhradě nákladů. Ovšem připustil, že mezi stranami probíhala přípravná jednání, ve kterých se jednalo o uzavření smlouvy, jež

dospělo až do fáze návrhu smlouvy. Soud podotkl, že se žalobkyně až dodatečně snažila zajistit souhlas žalované o úhradě nákladů, a proto byla tato žaloba shledána jako neopodstatněná.

Žalovaná se odvolala a Vrchní soud potvrdil rozsudek soudu prvního stupně a žádnému z účastníků nepřiznal nárok na náhradu nákladů. Soud toto rozhodnutí odůvodnil tak, že soud prvního stupně nebral v potaz uplatnění nároku z titulu předsmuvní odpovědnosti, přestože žalobkyně na možnost takového posouzení poukazovala. Odvolací soud dále pokračoval, že tento právní institut – předsmuvní odpovědnosti – se zabývá odpovědností za škodu v předsmuvním stádiu a lze do něj zahrnout jednání osob, na jehož základě mohl vzniknout závazkový vztah. Ovšem z důvodu absence právní úpravy tohoto institutu nepřichází aplikace předsmuvní odpovědnosti v této fázi v úvahu. Dále bylo uvedeno, že v souvislosti s jakýmkoliv druhem podnikání vznikají podnikatelským subjektům náklady, které jsou předvídatelné, ale na druhou stranu k uzavření smlouvy dojít vůbec nemusí. Proto nelze předpokládat jejich návratnost, pokud ovšem není úhrada těchto nákladů obsažena ve zvláštním smluvním ujednání. Aby mohla žalovaná náklady na jednání požadovat, muselo by se jednat o náklady, které se vymykají běžným nákladům. Jsou proto dvě možnosti. Za prvé by musela být povinnost k úhradě nákladů založena na obchodní zvyklosti (§ 264 ObchZ), které vznikají v souvislosti s daným druhem výrobku, či služby s tím, že by subjekt, který produkt požaduje, vždy musel počítat s takovým nákladem, i kdyby k uzavření smlouvy nedošlo. Druhá možnost se váže k § 415 OZ, a to prevenční povinnost jednat takovým způsobem, aby nedošlo ke škodě na zdraví, majetku, přírodě a životnímu prostředí. Pokud jedna ze stran dává během jednání druhé straně jasnou naději, že k uzavření smlouvy dojde, například tím, že by požadovala detailnější rozpracování určitých podmínek a tím pádem by druhé straně v této souvislosti vznikaly další náklady, bylo by možné aplikovat předsmuvní odpovědnost. Takové jednání však prokázáno nebylo. Odvolací soud se proto ztotožnil s rozsudkem soudu prvního stupně.

Proti tomuto rozsudku se žalobkyně dovolala, a odkazovala se na občanský soudní řád a poukazovala na porušení vztahu důvěry a dobré víry ve stádiu vyjednávání a dotazovala se, jaké jsou základní předpoklady k nároku na náhradu škody, aby mohl být institut culpa in contrahendo úspěšně uplatněn. Žalobkyně se domnívá, že soudní rozhodnutí bylo postiženo vadou a z toho důvodu bylo špatně rozhodnuto. Žalovaná se dále vyjádřila, že jde o nárok na náhradu nákladů, které vznikly díky vypracování

dokumentace o úvěru, k žádosti žalované. Ovšem k tomuto uzavření nedošlo a to ze strany žalované. Na podnět žalované vyhotovila žalobkyně písemnou nabídku, na základě které byla žalovaná ochotna poskytnout žalobkyni úvěr. Z nabídky jasně vyplývalo, že náklady bude hradit žalovaná. Na základě toho a na základě jednání mezi stranami vypracovala žalobkyně veškerou dokumentaci a to na požadavek a souhlas žalované. Tím pádem bylo poukázáno na skutečnost, že žalovaná byla připravena k uzavření dokumentace a s tím spojených nákladů. Žalovaná si musela být jistá, že vstoupila se žalobkyní do obchodního vztahu, neboť několik měsíců společně jednaly a dále žalovaná vyjadřovala bez pochyby vůli dokumentaci uzavřít. Na základě toho si musela být vědoma nákladů spojených s vyjednáváním. Žalobkyně se dále neztotožňuje se závěrem odvolacího soudu, ve kterém pronesl, že žalobkyně neprokázala existenci takového jednání, na základě kterého by bylo možné posoudit porušení práva nebo povinnosti ze strany žalované, jelikož mezi účastníky probíhalo několik měsíců vyjednávání. Během tohoto jednání dávala žalovaná jasně najevo, že vyjednávání směřuje k uzavření smluv, na což ovšem nedošlo.

Žalovaná tedy požaduje, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí obou soudů a věc vrátil soudu prvního stupně. Nejvyšší soud shledává za přípustné, řešení předpokladů pro vznik odpovědnosti za škodu v důsledku porušení smluvní povinnosti – ukončení uzavírání smlouvy. Posouzení shledal odvolacím soudem nesprávným z důvodu špatně aplikované právní normy. Jelikož právní úprava předmluvní odpovědnosti neexistuje a obchodní zákoník určuje podmínky, v důsledku kterých vzniká odpovědnost za neplatnost právního úkonu a za porušení povinnosti ochrany informací, je dopad této právní úpravy omezen na situace v odkazovaných ustanoveních. Totéž platí o pro občanský zákoník.

Jelikož by povinnost, která by teoreticky mohla vyplývat z neuzavřené smlouvy, neměla smluvní povahu, nejednalo by se o porušení smluvní povinnosti. Dále se soud zabýval otázkou, zda přichází v úvahu odpovědnost za bezdůvodné ukončení jednání. Pokud by v úvahu přicházela, je tedy otázkou, kterým ustanovením, ať už občanského nebo obchodního zákoníku, lze tuto skutečnost podložit. Vzhledem k tomu že se § 415 OZ vztahuje obecně na všechny účastníky, je tato povinnost pro každého vysoce závazná. Porušení prevenční povinnosti, neboli porušení právní povinnosti je základním předpokladem k odpovědnosti za škodu. Proto Nejvyšší soud nevidí důvod, proč by se povinnosti, která vyplývá z § 415 OZ nemohla vztahovat i na potenciální smluvní

partnery. Nutností dle Nejvyššího soudu je přezkoumání rozhodnutí odvolacího soudu ohledně ukončení jednání o smlouvě.

Soud má za to, že osoby zahájily jednání o uzavření smlouvy, které dospělo do stádia vysoce pravděpodobného, a žalovaná strana ukončila toto jednání bez legitimního důvodu. Nárok na náhradu nákladů však žalobkyně nemá, jelikož se dle soudu jedná o náklady běžné, spojené s jednáním o smlouvě, aniž by tato smlouva musela být uzavřena. Na druhou stranu náklady, které vznikly v důsledku specifických požadavků žalované lze posoudit jako škodu podle § 420 OZ. V případě, že by se prokázalo porušení prevenční povinnosti ze strany žalované a vznik škody a žalovaná by neprokázala, že tuto škodu nezavinila, bude za tuto škodu odpovědna dle § 420 OZ.

Rozhodnutí: Jelikož rozhodnutí soudů je napadeno vadou, která mohla způsobit nesprávné rozhodnutí ve věci, byla tato rozhodnutí nižších soudů Nejvyšším soudem zrušena a vrácena k přezkoumání soudu prvního stupně. V tomto rozhodnutí by mělo být rozhodnuto o náhradě nákladů řízení.⁵³

Dle mého názoru a dle aplikace předsmuvní odpovědnosti na tento konkrétní případ, by žalovaná měla být odpovědná za škodu, jelikož odstoupila bez vážného důvodu z jednání o smlouvě. Dá-li se považovat za uzavřené, že žalobkyně dostatečně prokázala, že jednání mezi stranami během několika měsíců probíhalo a do té doby žalovaná nejevila známky nesouhlasu, nýbrž se vším doposud souhlasila a navíc požadovala písemnou formu, z čehož vznikly žalobkyni další náklady, má proto žalobkyně nárok na náhradu nákladů a nárok na náklady řízení. Žalovaná porušila povinnost jednání v souladu s dobrými mravy, přičemž žalobkyně měla za to, že jednání o smlouvě povede k jejímu uzavření. Typický případ předsmuvní odpovědnosti, o kterém se domnívám, že by byl rozhodnut soudem na základě právní úpravy tohoto institutu, ovšem jak již v rozsudku zaznělo, tato úprava ještě nebyla dostupná.

---

⁵³ rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. října 2006, sp. zn. 29 Odo 1166/2004, uveřejněný pod číslem 82/2007 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek

4.2 Případ druhý – 23 Cdo 951/2011- Porušení předšmluvní odpovědnosti

Ve druhém případě figuruje žalující – Agentura MM, proti žalované M. K. o zaplacení částky 1,4 mil. Kč. Městským soudem v Praze byla zamítnuta žaloba žalobkyně s návrhem na zaplacení předmětné částky 1,4 mil. Kč s ročním úrokem z prodlení 11% z předmětné částky. Dále žalobkyně požadovala prodlení dlužníka ve výši repo sazby stanovené ČNB, která by byla zvýšená o 7%, dokud by žalovaná předmětnou částku nesplatila. Dále žalovaná požadovala nárok na náhradu nákladů řízení.

Městský soud v Praze rozhodl, že žaloba s návrhem na uložení povinnosti zaplatit částku 1,4 mil. Kč s úrokem se zamítá a žalovaná nemá nárok na náhradu nákladů spojených s řízením. Vrchním soudem v Praze bylo toto rozhodnutí potvrzeno, ovšem se změnou, že žalobkyně je povinna zaplatit žalované náhradu nákladů na řízení ve výši 80 tisíc Kč do tří dnů od právoplatnosti rozsudku. V odůvodnění odvolacího soudu bylo uvedeno, že se žalobkyně domáhala zaplacení předmětné částky, titulem náhrady škody, která měla vzniknout v důsledku odstoupení od smlouvy ze strany žalované, aniž by udala zákonný důvod. Tato smlouva měla být uzavřena ústně mezi účastníky a dalšími osobami. Dále z dokazování vyplynulo, že strany jednaly o uzavření smlouvy, která nebyla pojmenována. Během řízení žalobkyně neprokázala, že by smlouva byla uzavřena, a to protože se strany nebyly schopny dohodnout na dalších souvisejících otázkách, jako je například výše honoráře, termín a místo. Proto dle odvolacího soudu nelze tento akt hodnotit jako odstoupení od probíhajícího jednání o uzavření této smlouvy, ale ani jako porušení obecné povinnosti dle § 415 OZ. Žalobkyně zaslala žalované písemný návrh o uzavření smlouvy, načež žalovaná obratem zaslala svůj protinávrh s připomínkami. Spory mezi účastníky vyústily v ukončení jednání ze strany žalované, z toho důvodu, jelikož žalovaná byla přesvědčena, že spolupráce nebude možná.

Vznik odpovědnosti za škodu z obchodního vztahu nebyl prokázán, jelikož mezi účastníky ani nevznikl, a tím pádem žalobkyně nemohla prokázat, že by se jednalo o porušení smluvní, či jiné povinnosti, ba dokonce souvislost mezi porušením povinnosti a vznikem škody.

Žalobkyně rozhodnutí odvolacího soudu napadla dovoláním. Žalobkyně shledává dovolání za důvodné, jelikož právní řízení dle jejího názoru bylo postiženo vadou a ta mohla mít za následek rozhodnutí spočívající v nesprávném posouzení věci. Dále žalobkyně uvedla, že k uzavření ústní smlouvy mezi jednotlivými stranami došlo a tato smlouva také obsahovala všechny podstatné náležitosti. Žalobkyně se domnívá, že věrohodnost svědků byla ovlivněna jejich zaujatostí. Má také za to, že se strany na prvcích smlouvy dohodly. V dokazování žalobkyně dále poukazovala na fakt, že byl sjednán honorář ovšem odvolací konstatoval, že tento honorář sjednán nebyl. Žalobkyně se také odkazovala na to, že ze strany žalované nebylo ukončeno jednání o smlouvě, ba naopak, že žalovaná odstoupila od smlouvy, které strany uzavřely mezi sebou ústně. Nesouhlas žalobkyně s výrokem odvolacího soudu o povinnosti nahradit žalované náklady spojené s řízením, neboť se žalobkyně domnívá, že žalovaná spolu se svědkem při uzavírání předmětné smlouvy jednali nepoctivě a v nesouladu s dobrými mravy, když předstírali uzavření smlouvy tím, že odsouhlasili termíny a propagovali předmětné turné. Dle žalované bylo toto jednání úmyslné a proto navrhla zrušení tohoto rozsudku a další přezkoumání.

Podle žalované toto dovolání nemá význam a bylo rozhodující, zda smlouva uzavřena byla, či nebyla. Smlouva uzavřena nebyla, a žalovaná projevila jasný nesouhlas a požadovala úpravy. Žalovaná se opakovaně odkazovala na Ústavní a nejvyšší soud, jež tuto problematiku v praxi řešil. K uzavření smlouvy nedošlo ani písemně ani ústně, což bylo ovšem dokázáno během řízení. Žalovaná dále uvedla, že žalobkyně opakovaně měnila místa a okamžik uzavření ústní smlouvy. Žalovaná tedy navrhuje, aby soud Nejvyššího stupně dovolání žalobkyně zamítl jako nedůvodné, nebo odmítl, jako nepřipustné a zároveň žalované přiznal nárok na náhradu nákladů.

Nejvyšší soud rozhodl, že dovolání žalobkyně je nepřipustné. Závěrem je, že mezi účastníky nebyla uzavřena ani ústní ani písemná smlouva a žalovaná tak nemohla porušit povinnost tím, že by neoprávněně odstoupila od smlouvy. V řízení se tedy neprokázalo, že účastníci konání uzavřeli ústní smlouvu, a dále se neprokázalo, že by žalovaná akceptovala návrhy ze strany žalobkyně a tím pádem by došlo k přijetí a vzniku smlouvy. Namítala-li žalobkyně, že jí vznikla škoda příčinou porušení předmluvní odpovědnosti, vycházel proto Nejvyšší soud z rozsudku sp. zn. 29 Odo 1166/2004, tj. že odpovědnost za škodu, která vznikla v důsledku porušení předmluvní povinností, tedy bezdůvodným ukončením jednání o uzavření smlouvy, je posuzováno dle § 415 a § 420 OZ.

Dle odvolacího soudu vyplynulo, že se žalovaná skutečně snažila smlouvu uzavřít a turné realizovat, a proto žalobkyni zaslala svůj protinávrh k této smlouvě, načež žalobkyně o této věci odmítla nadále jednat a toto chování přinutilo žalovanou jednání o uzavření smlouvy ukončit. Žalovaná tedy neporušila žádnou právní povinnost, ze které by mohla být dovozena její předsmulvni odpovědnost.

Vzniklá škoda, která by vznikla v důsledku porušení předsmulvni odpovědnosti, se ovšem neztotožňuje se škodou, která by vznikla z důvodu nesplnění závazků ze smlouvy. Jedná se tedy o vynaložené náklady, které souvisejí s jednáním o uzavření smlouvy. Vzhledem k tomu, že žalobkyně nepřistoupila na návrh žalované a žalovaná ukončila kontraktační proces, konstatoval odvolací soud, že žalovaná neporušila žádnou ze svých povinností. Žalobkyně neprokázala žádné protiprávní jednání ze strany žalované a dále ani souvislosti se vznikem škody, nelze dospět k závěru, že by žalovaná byla odpovědná za škodu dle § 415 a § 420 OZ. Soudy společně došly k závěru, že během řízení nebylo prokázáno úmyslné jednání žalované, které by směřovalo k majetkové újmě na straně žalobkyně.

Usnesení: Nejvyšší soud ve věci žalobkyně – Agentury M. M. a žalované – M. K. dovolání žalované pro nepřipustnost dle § 246 odst. 5 věty první a § 218 písm. C) o. s. ř. odmítl. Žalovaná má právo na náhradu nákladů řízení ve výši 12 500 Kč.⁵⁴

Dle mého názoru soud rozhodl správně, jelikož žalobkyně požadovala zaplacení celé částky po žalované, nikoli jen náklady, které žalobkyni vznikly z požadavků žalované. Tedy ty náklady, které nejsou běžné. Při aplikaci předsmulvni odpovědnosti na tento rozsudek by se jednalo o náklady, které byly žalovanou stranou na úkor požadavků druhé strany zvláště vynaloženy. Navíc, jak již bylo zmíněno v rozsudku, žalovaná měla zájem smlouvu uzavřít a porto dle předsmulvni odpovědnosti jednala v souladu s dobrými mravy. Ovšem opět se vrátím ke svému dřívějšímu tvrzení, zda je četnost sporů během vyjednávání relevantní důvod k odstoupení od vyjednávání o smlouvě. Také shledávám opodstatněným, že byly žalované přiznány náklady na řízení.

---

⁵⁴ usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. dubna 2013, sp. zn. 23 Cdo 951/2011

4.3 Případ třetí - 30 Cdo 2250/2012 – Porušení informační povinnosti

Třetí případ se týká porušení informační povinnosti, ve kterém figuruje žalující strana PhDr. H. P., proti Ministerstvu kultury o zaplacení částky 100 tisíc Kč. Žalobkyně požadovala náhradu nemajetkové újmy, která jí měla být způsobena nesprávným úředním postupem Národního památkového ústavu. Žalobkyně požadovala, jména odborných pracovníků ÚOP v Olomouci, kteří řediteli ÚOP v Olomouci radili, aby byl mobiliář z hradu Bouzov přesunut na hrad Šternberk. Následně obdržela rozhodnutí, ve kterém bylo uvedeno, že žádné takové osoby neexistují a řediteli nikdo neradil. Načež namítala, že dle jiného rozhodnutí Národního památkového ústavu bylo rozhodnutí o přemístění vydáno ředitelem ÚOP po poradě s odbornými odpovědnými pracovníky. Z toho důvodu se žalobkyně domnívá, že se v prvním nebo druhém rozhodnutí jednoznačně jedná o vědomou lež, která žalobkyni velice uráží.

Soud prvního stupně tedy vyzval žalovanou k vyjádření se ve lhůtě 30 dnů od doručení usnesení. V případě, že by žalovaná nárok neuznala, aby doložila rozhodující skutečnosti, které jsou ve prospěch její obrany a připojila listinné důkazy, pokud by se ve stanovené lhůtě bez vážného důvodu nevyjádřila a ani by soudu nesdělila vážný problém bránící žalované k tomuto vyjádření, nebyl by nárok žalobkyně uznán.

Výzva, byla řádně doručena, ovšem bez vyjádření, proto bylo bez jakéhokoliv jednání rozhodnuto, že návrh žalobkyně se uznává.

Žalovaná strana později oponovala a předložila skutečnosti, na kterých staví svoji obranu soud rozhodl, že podmínky byly splněny a i když se žalovaná strana později k návrhu vyjádřila, jedná se o zákonem stanovenou povinnost při splnění zákonem předepsaných předpokladů.

Žalovaná tedy podala proti rozhodnutí soudu dovolání a jeho důvodnost dovolání spatřuje žalovaná v nesprávném posouzení věci a dále dle žalované nebyly splněny předpoklady pro vydání rozsudku o uznání, jelikož se usnesení vydává pouze v případě, pokud takový postup vyžaduje povaha věci, či okolnosti případu. To ovšem nebyl případ žalované, jak její stranou bylo tvrzeno. Povahou věci se rozumí skutková nebo právní obtížnost věci, vyžadující kvalifikovanou přípravu jednání. Dále žalovaná poukazuje na škálu soudních sporů, které žalobkyně vede u jiných soudů, ve kterých skončila bez úspěchu. Výroky těchto sporů svědčí o tom, že žalobkyně není schopna

unést břemeno tvrzení, když relevantním způsobem neuvádí, jaká jí vnikla nemajetková újma a na základě jakých skutečností požaduje výši náhrady. Nejvyšší správní soud v rozsudku uvedl, že škála sporů, které žalovaná iniciuje ho vede k závěru, že žalobkyně je ovlivněna spory, které vede se zaměstnavatelem a šikanózně zneužívá zákonem zakotvené nástroje o svobodném přístupu k informacím. Žalovaná dle vyjádření soudů záměrně mění stanoviska, aniž by se chtěla dobrat rozhodnutí v dané věci.

Žalobkyně se k dovolání vyjádřila a uvedla, že dovolání žalované je nepřipustné, Nejvyšší soud o dovolání rozhodl, že dovolání bylo včas podané se splněnými podmínkami, tedy přípustné.

I přestože žalovaná uplatnila při odvolání odvolací důvod nepoužitelný, tedy že žalobkyni nemohla vzniknout žádná nemajetková újma a její vykonávané právo na informace má šikanózní povahu, neboť je návrh žalobkyně založen na velice nepřesných údajích, vznikla odvolacímu soudu povinnost zabývat se tím, zda byly splněny předpoklady pro vydání kvalifikované výzvy.

Žalovaná se domáhala náhrady újmy ve výši 100 tisíc Kč, titulem odpovědnosti za škodu, která byla způsobena při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Újma měla být způsobena nesprávným úředním postupem Národního památkového úřadu, a to v porušení informační povinnosti - podání nepravdivé informace, která byla v rozporu s dobrými mravy. Z tvrzení je tedy zřejmé, že žalobkyně nemohla být poškozena natolik, aby žádala odškodnění ve výši 100 tisíc Kč. Mezi újmou, kterou tvrdí žalobkyně a požadavkem na zaplacení částky je zjevně viditelný nepoměr a tedy jde v tomto případě o bezúspěšné uplatnění práva. Z důvodu této situace nebyl důvod v rámci přípravy jednání k postupu a nebyly tedy ani splněny podmínky k vydání rozsudku, které by podporovaly uznání.

Usnesení: Dospěl-li odvolací soud k jinému závěru, než že nebyl důvod k postupu přípravy jednání a splnění podmínek pro vydání rozsudku je dovolaný rozsudek nesprávný. Dovolací soud jej z toho důvodu zrušil, a protože byly důvody pro zrušení rozsudku odvolacího soudu vztaheny i na rozhodnutí soudu prvního stupně, byl i tento rozsudek zrušen a věc byla vrácena k přezkoumání Obvodnímu soudu. Nejvyšší soud poté rozhodl, že rozsudek Městského a Obvodního soudu se ruší a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.⁵⁵

---

⁵⁵rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. dubna 2013, sp. zn. 30 Cdo 2250/2012

Osobně bych tento návrh žalobkyně zamítla, jelikož se nejednalo o porušení informační povinnosti, jelikož nebylo jednáno o smlouvě, na základě které by jí vznikla předmětná nemajetková újma. V tom případě by žalobkyně mohla zacházet do extrémů například v případě, že by podávala žalobu na média, či tisk pokud by se z nějakého důvodu dopustily chyby nebo překlepu v poskytovaných informacích. Také se domnívám a zároveň souhlasím se stranou žalovanou, která popírá nemajetkovou újmu ve výši 100 tisíc Kč, která měla být žalobkyni způsobena informací o převozu mobiliáře na základě rad odborných pracovníků, či bez nich. V případě, že žalobkyně vede nespočet podobných sporů, ze kterých jí vzniká újma a prozatím bezúspěšně, mělo by být pohlíženo na žalobkyni, jako na osobu konfliktní a vztahovačnou. Dle mého názoru, pokud by se o mobilitáři rozhodlo bez, či se zapříčiněním odborných pracovníků, rozhodnutí by bylo zřejmě stejné. Proto se nejedná z pohledu předšmluvní odpovědnosti o klamavé nebo zamlčené informace. V případě, že by se jednalo o jiné místo, nežli bylo uvedeno, měla by žalobkyně podstatnější důvod k žalobě.

4.4 Případ čtvrtý – 25 Cdo 4147/2008 – Předšmluvní odpovědnost

Okresní soud zamítl žalobu na zaplacení částky 2,8 mil. Kč, která byla požadována jako náhrada škody způsobená porušením závazku žalované uzavřít se žalobci kupní smlouvu. Soud vyšel ze zjištění, že účastníci uzavřeli smlouvu o uzavření budoucí kupní smlouvy ohledně pozemku a budovy za kupní cenu 5,6 mil. Kč. Žalovaná v té době vedla spor o vydání předmětných nemovitostí. Uzavřeli smlouvu, kde se zavázali k uzavření smlouvy kupní k nemovitostem do měsíce od rozsudku. Na jeho základě se žalovaná měla stát vlastníkem nemovitostí. Žalobci zaplatili žalované zálohu 300 tisíc Kč a následně na to žalovaná začala pracovně působit u žalující společnosti a dostala k dispozici automobil. Rozsudek ve sporu nabyt právní moci a v souvislosti s jednáním o uzavření kupní smlouvy žalovaná požadovala, aby kupní smlouva byla uzavřena až po vložení jejího vlastnického práva k nemovitostem do katastru.

Později byla žalovaná vyzvána k podpisu smlouvy, která jí byla předána. Následně se dostavila do kanceláře žalobců a tvrdila, že smlouvu zapoměla, načež

přestala komunikovat. Posléze žalobci obdrželi zprávu, že nemovitost prodala někomu jinému.

Zjistilo se, že žalovaná uzavřela jinou kupní smlouvu na 8, 5 mil. Kč. obdrženou zálohu 300 tisíc Kč posléze žalobcům vrátila. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že žalovanou nebyla porušena žádná právní povinnost a ve smlouvě se zavázala uzavřít kupní smlouvu do měsíce od rozhodnutí. Lhůta uplynula a k její změně nedošlo a její povinnosti po roce zanikly. Jelikož smlouvu s dalším kupcem uzavřela až po roce (do té doby je možno domáhat se náhrady), žádnou povinnost neporušila. Rozdíl mezi kupní cenou sjednanou účastníky ve smlouvě o smlouvě budoucí a částkou, za níž žalovaná předmětné nemovitosti prodala, nepředstavuje škodu ani ušlý zisk.

Krajský soud rozsudek soudu prvního stupně potvrdil. Dle něj k zániku práv a povinností došlo převedením vlastnického práva na jinou osobu a tímto okamžikem byl zánik práv a povinností ze smlouvy nahrazen odpovědnostními vztahy mezi účastníky. Žalobci neprokázali vznik škody či ušlého zisku, jelikož nevynaložili žádné finanční prostředky a jejich majetek se nezmenšil. Dále neprokázali, že by v souvislosti s touto koupí vstoupili do závazku s jinou osobou, které by tyto nemovitosti měli prodat.

Žalobci se dovolali a rozsudek byl zrušen a zaslán k dalšímu projednání. Odůvodnění bylo, že ušlý zisk může spočívat v tom, že nenabýly předmětný majetek, neboť tento zisk je rozdíl mezi smluvenou cenou a hodnotou nemovitosti.

Krajský soud vyšel ze skutkového stavu zjištěného soudem prvního stupně a odkázal se na to, že žalobci neprokázali změnu smluvené lhůty. Došlo tedy k promlčení. Jelikož žalobci nenabýli nemovitosti za dohodnutou cenu, vznikla jim škoda v podobě ušlého zisku. Nicméně žalovaná porušila povinnost, ve které se zavázala k budoucí smlouvě.

Dle odvolacího soudu žalobcům vznikla škoda, jelikož se nedomáhali práva o prodloužení lhůty. Žalobci podali dovolání s námitkou nesprávného posouzení věci. Odvolací soud rozhodl, že žalobcům škoda vznikla a žalovaná porušila povinnost ke smlouvě budoucí. Žalovaná tedy jednala v rozporu s dobrými mravy a úmyslem smlouvu neuzavřít a jednala ve smyslu, že má zájem tuto smlouvu uzavřít. Její odpovědnost za škodu je dle § 424 OZ jasně dána. Zásadní význam byl shledán

v porušení smluvní povinnosti a vznikem škody. Okolnost včasného, či nepodaného návrhu na prodloužení lhůty nemohla zapříčinit majetkovou újmu, kterou měli podle smlouvy budoucí obdržet.

Závazek ze smlouvy budoucí zaniká prodejem věci jiné osobě bez ohledu na probíhající lhůtu (probíhající řízení o ní). Odpovědnost za škodu, způsobenou špatným jednáním může být dána i bez platného smluvního ujednání.

Soud se opakovaně zabýval otázkou odpovědnosti za škodu, která vznikla špatným chováním, byť na vícero rozsudcích s odlišným základem. Například dle rozsudku

ze dne 27. ledna 2004, sp. zn. 25 Cdo 695/2003, dovodil, že ten, kdo porušil závazek prodat nemovitost, odpovídá za škodu druhému účastníkovi, se kterým se dohodl na smlouvě o smlouvu budoucí, která vznikla se zajišťováním finančních prostředků na tuto koupi. V rozsudku ze dne 11. října 2006, sp. zn. 29 Odo 1166/2004, byla řešena odpovědnost za škodu, která vznikla v důsledku porušení předšmluvní odpovědnosti, neboli bezdůvodným ukončením. Toto jednání došlo do fáze vysoce pravděpodobné a v důsledku chování stran jednala strana první v dobré víře, načež došlo k ukončení jednání.

Dále je uvedeno, že porušením prevenční povinnosti vzniká odpovědnost za škodu dle § 420 OZ, pokud ovšem nedošlo k úmyslnému jednání v rozporu s dobrými mravy.

I když se jedná o ušlý zisk, nikoli o náhradu škody, bylo úkolem soudu řešit otázku příčinné souvislosti mezi jednáním žalované a škodou žalobců. Soud se ovšem touto souvislostí nezabýval. A proto bylo třeba zhodnotit chování žalované a samotné neuzavření kupní smlouvy. Jak již vyplynulo z okolností, žalovaná jednala v průběhu procesu a převzala i zálohu, započala pracovní poměr a převzala i osobní automobil od žalobců. Posléze vyjádřila přání uzavřít smlouvu a nadále se žalobci jednala. Později nebyla k zastížení ohledně podpisu a přestala komunikovat až do doby, kdy oznámila prodej nemovitosti.

Rozhodnutí: Nejvyšší soud ruší rozsudek soudu odvolacího, jehož rozhodnutí bylo nesprávné a vrátil mu věc k dalšímu řízení. O nákladech spojených s řízením bude rozhodnuto v novém rozhodnutí.⁵⁶

---

⁵⁶rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. února 2011, sp. zn. 25 Cdo 4147/2008

Dle mého se jednoznačně jedná o porušení povinnosti v před smluvním jednání, a proto by žalovaná měla být odpovědná za škodu, kterou způsobila žalobcům. Jelikož jednání před podpisem kupní smlouvy bylo upraveno ve smlouvě o budoucí smlouvu, je proto důvodným, aby nesla následky za své jednání. Vzhledem k tomu, že po celou dobu se žalobci vyjednávala, tím způsobem, že dávala jednoznačně najevo zájem o uzavření smlouvy a následně své jednání zcela obrátila a nekomunikovala, dá se toto jednání považovat za jednání v rozporu s dobrými mravy. Žalobci poskytli žalované zálohu, kterou jim sice později vrátila, ovšem nejednalo se o náklady běžné, které by vznikaly v důsledku jednání, a tudíž by nešlo o náklady nenávratné, ale žalobkyně si o tuto zálohu buď musela zažádat, nebo se na ní alespoň společným jednáním dohodly obě strany ve smlouvě o smlouvě budoucí. Proto by měla být žalobcům nahrazena vzniklá škoda. Nicméně sporným zůstává promlčecí doba jednoho roku, během které žalobkyně nemovitosti prodala, to ovšem musí vyřešit soudní praxe.

4.5 Případ pátý – 25 Cdo 2706/2012 – Náhrada škody

V posledním případě figuruje strana žalobce Ing. P. T., proti žalovanému doc. Ing. J. L. CSc. o zaplacení částky 300 tisíc Kč. Ing. P. T. – žalobce vlastnil akcie společnosti IRIDIUM INVEST a. s. a v souvislosti s přechodem těchto akcií na hlavního akcionáře utrpěl žalobce majetkovou újmu a na jejím základě se domáhal náhrady škody. Protiplnění bylo stanoveno v nesprávné výši, která byla nižší než by měla být a to z důvodu chybně vypracovaného znaleckého posudku, který byl vypracován žalovaným. Škoda je rozdílem mezi plněním, které bylo vyplaceno žalobci a hodnotou akcií, které žalobce vlastní.

Obvodním soudem byla žaloba zamítnuta a žalobci byly přiznány náklady na řízení. Soud vycházel především ze zjištění, že se roku 2005 konala valná hromada společnosti, na které se rozhodlo o přechodu akcií na hlavního akcionáře a protiplnění bylo stanoveno dle znaleckého posudku, který byl vyhotoven žalovaným ve výši 1 600 Kč za každou akcii, jejíž jmenovitá hodnota byla v hodnotě 1000 Kč. Žalobce byl seznámen se znaleckým posudkem o rok později a podal na žalované ho trestní oznámení pro spáchání trestného činu. To ovšem skončilo odložením věci. Žalobce nepodal v určené lhůtě žalobu k přezkoumání výše protiplnění. Námitka promlčení byla soudem shledána jako důvodná, jelikož subjektivní promlčecí doba, která běžela od

seznámení se se znaleckým posudkem, uplynula roku 2008. V trestním oznámení chybělo vyčíslení újmy na majetku, tudíž nemohlo být řádně uplatněno.

Žalobce se proti rozhodnutí prvního soudu odvolal, načež Městský soud rozhodnutí potvrdil a dále rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. § 183k odst.1 OZ akcionářům poskytuje v případě nuceného odkupu akcií ochranu, a to ve formě práva na přezkoumání přiměřenosti protiplnění. Pokud žalobce svého práva nevyužije, nemůže být jeho žaloba o nároku na náhradu škody úspěšná. Žalobce se dovolal, jelikož spatřuje za zásadní otázku, zda v případě, že svoji možnost a právo na domáhání se soudního přezkumu nevyužije, zaniká také právo akcionáře na náhradu škody, která vznikla v důsledku špatného znaleckého posudku. Výklad § 183k odst. 2 OZ považuje za nesprávný, jelikož i se vztahuje spíše na nároky akcionáře vzhledem ke společnosti, nikoliv ke třetím osobám. Dále žalobce namítá, že všechny podstatné předpoklady jsou splněny a znalec odpovědný za způsobenou škodu. Proto žalobce navrhuje, aby Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a vrátil ji tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se ve svém vyjádření k dovolání ztotožňuje s rozhodnutím odvolacího soudu a vylučuje možnost dovolat se k nepřiměřenosti protiplnění vůči jiným osobám. Žalovaný se dále ohradil tím, že žalobce použil různá tvrzení, která se vztahují k výši škody, a domnívá se, že se žalobce spíše snažil o poškození dobrého jména společnosti, nikoli o náhradu škody. Toto chování je v rozporu s dobrými mravy. Z toho důvodu žalovaný navrhuje dovolání žalobce zamítnout jako nedůvodné.

Nejvyšší soud (jako dovolací soud) rozhodl, že dovolání bylo podáno včas a za splnění podmínek a zároveň jej shledává přípustným. Právní význam této věci se ovšem může vztahovat jen k otázkám, které odvolatel označil. Vlastníci cenných papírů mohou od okamžiku oznámení data konání valné hromady požádat soud, aby přezkoumal přiměřenost protiplnění. Pokud právo není využito do měsíce, zaniká. Kdyby vlastník cenného papíru svoje právo nevyužil, nelze se již k nepřiměřenosti protiplnění dovolávat. Předpokladem ke vzniku obecné odpovědnosti za škodu dle OZ je porušení právního úkonu, vznik škody nebo souvislost mezi protiprávním jednáním poškoditele a vznikem škody. Vnikne-li škoda, jedná se o právní důvod ke vzniku závazku a o skutečnost, která zakládá odpovědnostní právní vztah. Tj. pochybení znalce, který zpracoval špatný znalecký posudek a byl-li jeho obsah důvodem ke vzniku majetkové újmy.

Ústavním soudem byla zjištěna tzv. teorie příčinné souvislosti, mezi vypracovaným posudkem a škodou z prodeje, která byla v kupní smlouvě sjednána a zaplacená. Sjednaná a zaplacená cena však byla nižší, než cena, která by byla řádně zjištěna. Nejvyšší soud shledal vztah příčinné souvislosti mezi škodou a porušením právní povinnosti za důkaz v soudním řízení. Žalovaný tak obdržel nižší plnění, než měl obdržet. Vadnost posudku zapříčinila souvislost mezi porušením povinnosti za strany znalce a majetkovou újmou.

Nelze ovšem zaměňovat nárok na odpovědnost za škodu, která byla způsobena znalcem a právo na soudní přezkum přiměřenosti protiplnění, se soudním stanovením lhůty. Nárok na přezkum přiměřenosti je právem akcionáře vůči společnosti, naproti tomu nárok na náhradu škody je zaviněna protiprávním jednáním poškoditele vůči poškozenému s následnou újmou. Nárok na přezkum protiplnění zcela vylučuje možnost dovolat se jeho nepřiměřenosti, ale nemůže vyloučit vznik nároku z odpovědnostního vztahu mezi jinými subjekty. Odvolací soud konstatoval, že § 183k odst. 1 OZ vylučuje po uplynutí lhůty dle odst. 1 tohoto ustanovení uplatnění práva z odpovědnosti za škodu vůči znalci, tudíž není správný. Z důvodu nesprávného názoru se nezabýval otázkou naplnění předpokladů, které by zapříčinilo úspěšnost žalobního nároku, zejména námitkou žalovaného o promlčení, shledává se toto posouzení za nesprávné.

Rozsudek: Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek odvolacího soudu a vrátil mu tuto věc na další projednání a názor dovolacího soudu je pro soud odvolací závazný. Náhrada nákladů na řízení bude projednána v novém rozhodnutí o věci a proti tomuto rozsudku není přípustný opravný prostředek.⁵⁷

Osobně se domnívám, že by žalobci měla být náhrada škody žalovaným zaplacená, jelikož žalobce neporušil žádným způsobem jednání v předmětné věci. Tj., že neodstoupil od smlouvy, ani nejednal v rozporu s dobrými mravy jak tvrdí žalovaný svým argumentem souvisejícím s poškozením dobrého jména společnosti, ani neporušil informační povinnosti a dle mého názoru se nedopouštěl ani jednání na oko. Ovšem není jasně prokazatelné, že žalovaný znalecký posudek záměrně vyhotovil špatně a jednal by tak v rozporu s dobrými mravy a tím pádem by poškozenému způsobil

---

⁵⁷ rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. února 2014, sp. zn. 25 Cdo 2706/2012

majetkovou újmu. Jelikož hodnota akcií byla vyčíslena na nižší úrovni, než se žalovanému mělo dostat, náhrada škody by tedy spočívala v rozdílu skutečné ceny v dobře vyhotoveném posudku a cenou, která byla žalobci vyplacena.

ZÁVĚR

Na závěr mé práce bych ráda provedla shrnutí obsahu jednotlivých kapitol a poukázala na některé nedostatky úpravy předsmulvní odpovědnosti v Novém občanském zákoníku, které ještě nejsou zcela dořešeny.

První kapitola teoretické části se týkala předsmulvní odpovědnosti a jejího vývoje, Tato kapitola obsahuje i obecnější podstatu předsmulvní odpovědnosti, která smluvním stranám uzákoňuje během vyjednávání o kontraktu a během kontraktu jistá pravidla, jež nesmí být v rozporu s dobrými mravy. Důležitou podkapitolou je samotný kontraktační proces, ve kterém jsem uvedla jeho podstatu, smluvní strany, ovlivňující faktory a hlavně chvíli, ve kterou tento proces vzniká a zaniká.

Následovala druhá kapitola s úpravou předsmulvní odpovědnosti v Německém pojetí a její vývoj od samotného představitele Rudolfa von Iheringa, který byl později přepracován a doplněn zkušenostmi judikatury.

Ve třetí kapitole jsem se věnovala předsmulvní odpovědnosti v českém právu. Nejprve jejím vývojem, a v podkapitolách jsem se zabývala dosavadní úpravou v obchodním a občanském zákoníku a jednotlivými paragrafy, které předsmulvní odpovědnost nevýslovně upravovaly. Posléze jsem popisovala úpravu předsmulvní odpovědnosti v NOZ společně s jednotlivými skutkovými podstatami a jednotlivými případy, kterými jsem se problematiku snažila nastínit trochu podrobněji. Podstatou této kapitoli je také odpovědnost za škodu, jelikož každá odpovědnost může mít jiný úhel podledu a jiné okolnosti, které tuto újmu způsobí, a proto nelze každou škodu klasifikovat stejně.

Čtvrtá kapitola práce se opírá o pět konkrétních případů, které jsem čerpala z rozsudků Nejvyššího soudu. Každý případ byl specifický svým průběhem. Některé situace byly, jak z pohledu účastníků, tak z pohledu soudů nezáviděníhodné, ovšem nezbytnost jejich řešení je žádoucí.

Abych vše shrnula, dle mého názoru ještě není úprava předsmulvní odpovědnosti dopodrobna promyšlená, ovšem na druhou stranu je toto téma natolik obsáhlé, že pokud by měl být obsažen každý jednotlivý případ, budeme komentovat kvanta paragrafů. Osobně se domnívám, že konkrétně porušení tajemství je nedostatečně upraveno, jelikož v případě, že by jedna osoba například po ukončení pracovního poměru se společností posléze zneužila její know-how, nelze jáko náhradu škody brát například majetek, který v důsledku takového jednání vznikl. Jsem toho názoru, že zneužití

informací a porušení tajemství by takové společnosti značně a na dlouhou dobu ztížila postavení na trhu. Každá společnost si své know-how chrání a toto vyjádření ji může dostat například do úpadku. Dalším případem nedostatečného ukotvení, jak jsem již v práci samotné vyzdvihovala, je odstoupení od jednání bez vážného důvodu. Ovšem opět se musím ptát, jaký důvod je ten relevantní, díky kterému můžeme shledat odstoupení z jednání za odůvodnělé. Vzhledem k informovanosti není jasně dáno, zda informace dohledatelné a zároveň nesdělené jsou považovány za informace zamlčené.

ANOTACE

Příjmení a jméno autora: Pavlína Dosedělová
Instituce: Moravská vysoká škola Olomouc, o.p.s.
Název práce v českém jazyce: Předsmmluvní odpovědnost

Název v anglickém jazyce: Pre-contract liability

Vedoucí práce: Mgr. Lucie Piechowiczová
Počet stran: 61
Rok obhajoby: 2014

Klíčová slova v českém jazyce: předsmmluvní odpovědnost, nový občanský zákoník, občanský zákoník, smluvní strany, smlouva, zásada, povinnost, náhrada škody, újma, právní úkon, soud, rozsudek, odvolání, žalobce, žalovaný

Klíčová slova v anglickém jazyce: pre-contract liability, the new civil code, civil code, part of contract, contract, principle, damages, harm, legal action, court, judgment, appeal, plaintiff, respondent

V bakalářské práci jsem se zabývala problematikou mimosmluvních vztahů, mezi které patří předsmmluvní odpovědnost. Předsmmluvní odpovědnost nejčastěji vzniká smluvní dohodou mezi smluvními stranami. Nejprve jsem se zabývala historií předsmmluvní odpovědnosti, poté jsem charakterizovala předsmmluvní odpovědnost v německé úpravě a následně jsem problematiku vymezila v českém právu. V hlavní části práce jsem se zabývala předsmmluvní odpovědností v české republice a jejími skutkovými podstatami společně s náhradou škody. V závěru práce se věnuji konkrétním případům řešených soudy a vlastním stanoviskům.

In this bachelor thesis I dealt with the issue of non-contractual which includes pre-contractual liability. Pre – contractual liability is mostly created by agreement between contracting parties. At first I described pre-contractual liability from the roots. Then I focused on pre-contractual liability in Germany and final section of teoretical part is about pre-contractual liability in Czech law. In main part of my thesis I described facts of pre-contractual liability which leads to the violation of contractual obligations and compensation of damage. At the end I focused on specific cases solved by courts and my own opinions to these cases.

POUŽITÉ ZDROJE

Knižní publikace

HRÁDEK, J. *Bulletin advokacie: Předsmuvní odpovědnost*. Praha: Česká advokátní komora, 2011, č. 3. ISSN 1210-6348.

HRÁDEK, J. *Předsmuvní odpovědnost: Culpa in contrahendo*, 1. Vydání. Praha: Auditorium, 2009, 214 s. ISBN 978-80-903786-9-8.

HULMÁK, M. *Bulletin advokacie: Limity předsmuvní odpovědnosti*. Praha: Česká advokátní komora, 2011, č. 3. ISSN 1210-6348.

HULMÁK, M. *Uzavírání smluv v civilním právu*, 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, 218 s. ISBN 978-80-7400-062-1.

NOVOTNÝ, Petr, Pavel KOUKAL a Eva ZAHOŘOVÁ. *Nový občanský zákoník: Náhrada škody*. s. 45. Praha: GRADA Publishing a.s., 2014. Právo pro každého. ISBN 978-80-247-5165-8.

VLČEK, Karel. *Rekodifikace a praxe: Co všechno musí vědět spotřebitel dnes a po 1. 1. 2014?*. Praha 3: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2013, 1., 8/2013. ISSN 1805-6822.

Elektronické zdroje

BURŠÍKOVÁ, J. Rekodifikační noviny: ÚPRAVA PŘEDSMLUVNÍ ODPOVĚDNOSTI V NOVÉM OBČANSKÉM ZÁKONÍKU. Havel, Holásek & Partners s.r.o, 2012. Dostupné z: http://www.havelholasek.cz/images/stories/publikace/rekodifikacni_novinky_cz_2012_10.pdf

ČR. Obchodní zákoník. In: Sbírka zákonů. 2014. Dostupné z: <http://www.sbirkazakonu.info/obchodni-zakonik/kdo-porusi-svou-povinnost-ze-zavazkoveho-vztah.html>

ČR. Občanský zákoník: Odpovědnost za škodu a bezdůvodné obohacení. In: 2014. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcenzak/cast6.aspx>

Česká republika. Výslovná úprava předsmuvní odpovědnosti v NOZ. In: Nový občanský zákoník. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/smluvni-pravo/konkretni-zmeny-v-obecne-casti/vyslovna-uprava-predsmluvni-odpovednosti/>

DOLEČEK, Marek. Business Info: Smlouvy. [online]. 2014 [cit. 2014-06-18]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/smlouvy-ppbi-51077.html#!&chapter=2>

ERÉNYI, Tereza a Daniel VEJSADA Předsmuvní odpovědnost v pracovním právu. [online]. 2014 [cit. 2014-05-21]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d44595v55830-predsmluvni-odpovednost-v-pracovnim-pravu/>

Německo. Bürgerliches Gesetzbuch: § 311. In: Dostupné z: <http://dejure.org/gesetze/BGB/311.html>

PETRŽELOVÁ, Jana. *Předsmluvní odpovědnost*. [online]. [cit. 2014-05-20]. Dostupné z:http://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2012/files/Bermudskytrojuhelnik/PetrzelovaJana.pdf

Sbírka zákonů. [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z:
<http://www.sbirkazakonu.info/obchodni-zakonik/kdo-porusi-svou-povinnost-ze-zavazkoveho-vztah.html>

TOBEŠ, Z. Právní rádce: Culpa in contrahendo. In: [online]. 2007 [cit. 2014-06-06]. Dostupné z:http://www.pavelpetr.cz/soubory/29/53/CULPA_IN_CONTRAHENDO.pdf

Výslovná úprava předsmluvní odpovědnosti v NOZ – Důvodová zpráva, s. 411,
Dostupné z: http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/Duvodova_zprava__leden_2011_.pdf

Výslovná úprava předsmluvní odpovědnosti v NOZ: Nesplnění informační povinnosti.
In: Nový občanský zákoník. 2013-2014. Dostupné z:
<http://obcanskyzakonik.justice.cz/smluvni-pravo/konkretni-zmeny-v-obecnecasti/vyslovna-uprava-predsmluvni-odpovednosti/>

Zákon č. 99/1963 S., občanský soudní řád

Judikatura

usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 11. 2001, sp. zn. 21 Cdo 123/2001, uveřejněné pod č. 11/2003 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, dostupné na www.nsoud.cz

rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. ledna 2004, sp. zn. 25 Cdo 695/2003 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, dostupné na www.nsoud.cz

rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. října 2006, sp. zn. 29 Odo 1166/2004, uveřejněný pod číslem 82/2007 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, dostupné na www.nsoud.cz

rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. února 2011, sp. zn. 25 Cdo 4147/2008 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, dostupné na www.nsoud.cz

rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. dubna 2013, sp. zn. 30 Cdo 2250/2012, Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, dostupné na www.nsoud.cz

rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. února 2014, sp. zn. 25 Cdo 2706/2012, Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, dostupné na www.nsoud.cz

VYSVĚTLENÍ POJMŮ A ZKRATEK

BGB - Bürgerliches Gesetzbuch – německý občanský zákoník

Codice civile - Italský občanský zákoník

Kontraktační proces – proces uzavírání smlouvy mezi jednotlivými stranami za účelem tuto smlouvu uzavřít

ObchZ – starý obchodní zákoník

ObčZ – občanský zákoník

Právní jednání – „projev vůle směřující zejména ke vzniku, změně nebo zániku těch práv nebo povinností, které právní předpisy s takovým projevem spojují.“⁵⁸

Předsmluvní odpovědnost dle NOZ – jedná se o svobodnou vůli v jednání dvou, či více smluvních stran, spočívající v tom, že ani jedna strana není povinná smlouvu uzavřít, dokud se tak sama skutečně nerozhodne a přitom nebude jednat nepoctivě

Rozsudek – „rozsudkem rozhoduje soud o věci samé. Zákon stanoví, kdy soud rozhoduje ve věci samé usnesením.“⁵⁹

Smlouva/ Kontrakt – „právní jednání mezi dvěma, či více stranami, v němž si tyto strany navzájem sjednávají svá práva a povinnosti“⁶⁰

Smluvní strana – strana, která uzavřela smlouvu s druhou stranou

Soudní rozhodnutí – verdikt soudu v konkrétním případě

---

⁵⁸ HRÁDEK, J. *Předsmluvní odpovědnost*, s. 149.

⁵⁹ Zákon č. 99/1963 S., *občanský soudní řád*

⁶⁰ Srov. DOLEČEK, Marek. *Business Info: Smlouvy*. [online]. 2014 [cit. 2014-06-18]. Dostupné z:<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/smlouvy-ppbi-51077.html#!&chapter=2>